КОНТРОЛЬНЫЙ ЭКЗЕМПЛЯР

Масса а мехкашкара пролетареш, вIашагIкхета!

СЕРДАЛО

(«Свет»)

Советски Союза Коммунистически парте Нохч-ГIалгIайн обкома Нохч-ГIалгIайн АССР Лакхехьарча Советан Министрийн Советан орган.
Орган Чечено-Ингушского обкома Коммунистической партии Советского Союза, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР.

АРАДУЬЛ 1923 ШЕРА ДЕНЗ

ШИНАРДИ, 6 июнь, 1967 шу. № 66 (4391). Мах 2 кап.

Сунженски района Ленина цIерагIча колхозе жа ларга болабенаб.

Сурта тIе: колхоза дикагIа бежа лоргараш Хажмагомадова Iаймсети Хабилаев Салман. Царх хIоране цхьаъ дийнахь 75—80 устагIа лорг.

Н. Кобиашвили сурт.

Советски правительства США правительствага яхьийта протест

Укх шера шоллагIча июне СССР-н арахьарча министрийн гIуллакхийн Министра А. А. Громыкос СССР-е США хулача гIуллакхийн временни поверенни волча Дж. Гатрега е чулоацам бола нота дIаелхачийтар:

«Советски правительства Америка ВIашагIкхийттача Штатийн правительстваега дIахайтанза дергзоацаш лехI ер.

2-ча июне московски хенах 11 сахьати 40 минутх яьлча американски самолеташа бомбаш йийттай Хайфона къилбаседехьа 50 миль гаьна йолча Камфа яхача порта рейде латтача «Туркестан» яхача советски теплохода. Экипажа шин члена хала човнаш яьй. Кемана зе даьх.

Американски авиаце советски торгови кемана дагь зов кемаш лелара паргIата эггара а вегIача тайпара толхайна гаьнна яхача таралургзела во- да деалла гIаьрахой гIулакх да.

Советски правительства хьалха дIахоййт американски тIема низашна дацу провокационни бандитски гIуллакхийн хьакъехьаба беррига бехктокхам США правительства болга.

Советски правительства хьадех, цкъа-дале, советски кемана дов даьрашта цIенхаштта таIазар дар, шоллагIа-дале, советски кемай хьакъехьа уж тайпа гIуллакхаш кхы дерг па хилаьга хот а доах.

Советски правительства а дIахайкхаду, нагахьа санна США тIема низий оагIонгахьара уж тайпа гIуллакхаш цIаькха а хуле Советски Союза советски кемай кхерамзле Iалашъяра доагIIаш дола гIуллакхаш зе лехаш хургхилар».

ГIулакхийн поверенни волчо аьлар нота дьен боашаш шоай правительствага дIалургья.

БЕХКЕ БАРАШТА ТАIАЗАР ДЕ ДЕЗА

3-ча июне. «Туркестан» яха теплоход чудоагIача Владивостокерча порте митингаш хилар Камфа яхача вьетнамски порте хиначча цIенхаштарга инцидентаца дувзаденна.

Митингашка даьхьа лаьцараша шоаш къамьлаш деш йоахар, «Туркестана» бомбаш еттарах бола бехктокхам бизза а шо мабарра а США доал дета гIозарашта, цар сэригача авантюристически политикана тIабож.

Оаха дикка хьаллоам США правительстваега яхьийтача нота тIа дIалэдаь Советски Союзо хьадехар, аьлар цу митинге капитана вокхагIа волча помощника П. А. Кочетюова. «Туркестана» бомбаш еттаро цIаькха а бакъдир США-е леладу гIуллакхаш массане а юкъарча машара чIоагIа кхерамехилар. Советски теплохода топ дарах бехке бараштa таIазар де деза.

— США империалистий гIаьрахой гIуллакхаш Советски Iехко юкъаторгдац аьнна хеташ бола господаш империалисташ гIалат бувл, — аьлар ТАСС корреспондентага коммунистически къахьегама ударника. «Красная Пресня» яхача литейни машиний завода слесара М. Игнатьина.

— Балха дIайоалча наькъа хайра сона американски авиаце яьча пиратски ахтах дола хIама. Йоах фрезеровщицас - коммунистас Е. Донскаяс. — Советски халкъ цкъа дIахьекха Iийндац шийн сий хьаллаца, интернациональни солидарноста гIуллах хьаллаца ше кийча хилар. Вояй фел кхолхадакхача жоп дала деза цай бIехача американски провокацина.

Советски нах чIоагIа бIаабийгаб Камфа яхача порте (ДРВ) рейде латтача «Туркестан» яхача советски теплохода американски авиаце бомбаш еттаро.

Московски паччахьахилей университете хилар ТАСС корреспондент. Мехка къаьнагIа болча Iилмахоех цхьанне, кховзткъа шу совгIа йолча хана педагогически болх беш хьалехIача профессора С. И. Радцига аьлар:

— Аз геттара сий доацаш лоархIаш дов дир кемана а.

Шо кеманча приказах вай кемана бомбаш а еттийта советски морях вийтан хIаьта вокханна хала човнаш ийтан бола американски военщина. Агрессорашка вьетнамски халкъа духьала къиза тIом барах а кхоачам ца беш, бомбаш йийттай советски торгови кемана. Из да форда наькъий дунен халкъашта юкъера боктонаш геттара чIоагIа толхаар!

Бехке бараштa чIоагIа таIазар де а тIехьа тIайоагIача хана уж тайпа гIуллакхаш кхы ца хилийта хьаьа а еза США правительство, аьлар экономически факультета аспиранта Кочкин Владимира.

Исторически факультета студенткас Смирина Галинас аьлар:

— Аз ерриг а мирра а хьаллоам вай кемана американски стервятникаша бомбаш еттарца дувзаденна Советски правительства США правительстваега яь заявлени. Вьетнамера тIема эулаьмера эскалаце соцае еза ха хьакхаьча дукха да я.

Владивосток, 3 июнь. (ТАСС). «Рыбачуя — «Туркестан» яхача теплохода электромеханик, американски самолеташа советски кемана дов хьача хана хала човнаш хиначча экипажа шин членах цаI моттигерча хьнах 19 сахьати 45 минутх яьлча веннав», — Камфа яхача портера (Вьетнама Демократически Республика) хоам бир кема капитана Соколов Виктора.

Камфа яхача портера кIор Япона дIабаьха аьнна хьошадьлар «Туркестан» яха советски теплоход. Американски пираташа гIаьрахой хьисапе маьршача советски кемана даьча довнах дола бакъдараш дувцаш радиограмма йитай капитана Соколова. «Причалера дIа йиъ бIаь метр гаьна рейде латтар тхо. Кхы кемаш дацар рейде. Причале «Асма» яха кипрски кема мара дацар. Американски цхьа самолет шин оагIорахьара тIаера «Туркестана» бомбаш еттар духьа. Кемана бIаь метр гаьна чуежар бомба, цул тIехьагIа шинна а самолето йоккхагIа йолча пулеметаша лехха пхорч детташ дов дир кемана а.

Йоакха говзали хьийаре эш мехкдаьтта сийрда продукташ кийчъяра химически анализаш еш. Из болх дика лелабу Грознерча крекинг-завода шоллагIча цеха лаборантас комсомолка Шадрина Лидияс.

Цеха коллектива арахецача продукце дикал лакхъяра къовсам лоаттабу Шадринас. Шийн болх дикен лертIен лелабарва совгIа завода общественни вахаре хьинаре лаьца лоац Лидас. Из я «Лаборант» яхача цехгазета редактор, группорг, художественни самодеятельноста член. ХIана КПСС членийн кандидаталла йиа кийчлуш я цкъона специалист.

СУРТА ТIА: Шадрина Лидия балха моттиге.

М. Моисеева сурт текст.

Октябрь 50-гIа шу

ЛерхIаф кхоачашдерIда

Лакхача къахьегама толамашца накъайола тха картонажни фабрика коллектив Октябра деза шIеймна. Пхе бетта план ханал массекх ди хьалха кхоачашйир фабрика болхлоша. Планах лаьрхIачул совгIа 23 эзар сома маьла папкаш, школашта лаьрхIа гойтара пособеш, картонни тара, кхыйола продукци арахийцай. Кийчача продукцена реализаци яра план а тIехкхоачашъяьй. Пхе бетта планал совгIа дIаяхьийта продукци 18 эзар сома маьла я. Арахецача продукцега дIабода мах лохбарах кхоаьь ахча эзараш сомаш да.

Цахалхаш фабрика цехашта юкъе хьалха латташ хьайоагIа картонажни цеха коллектив. Цун хьокхамаш кхы а лакхагIа да. Цига дика болх беш ба ин. Селеверстова, Ахмадова, Красилова, Бинаташев, кхыбараш. Царех хIаране сменах нормаш 125—130 процент кхоачашъю.

Т. МАМЛОВА, Грознеиски картонажни фабрика директор.

Яхь дIайолаяьраш

Советски Iаьлал даьнна 50 шу дузача денна сийленца накъайхара вай республике эггара хьалха социалистически яхь дIайолаьр я «Ставрогрознефть» НПУ мехкдаьттахой коллектив. Ше инициатива дIайолаьр хилар хьежжа дика да доала къахьегама толамаш. Пхе бетта план тIехкхоачашъяьй мехкдаьтта промыслови управлене мехкдаьттахоша. Планал совгIа даькха «Iаьржа дошув» 2851 тонн я, хIаьта газ яккхара пхе бетта план 110 процент кхоачаш а яь, планал совгIа яькха газ 29 миллион гаргга кубически метр я. Хьадоаккхача мехкдаьттаген гаваген дIабода мах лохбарах укх шера паччахьалкхена кхолаьд 239 эзар совгIа сом.

Мехкдаьтта промыслови управлене промыслашта юкъе яьржача социалистически яхье хьалха латташ я КПСС XXIII-ча съезда цIи лелаю Хачатуров Рафика Манасовича куллгаьдеча цхьоалагIча промысла коллектив. Цо укх бетта чотах даькха «Iаьржа дошув» 2446 тонн я. Хьинаре къахьегарца белгалъяьнна я Вервейко Алексея, Разумный Александра, Цибин Ильяс, Горелекин Александра, кхыбараш хулгалдеча участкай, бригадай коллективаш.

А. ФОМЕНКО, «Ставрогрознефть» НПУ мехаввр-инженер.

Хьалха латтараш

Дика къахьег юбилейни шера Грознески «Металлист» яхача завода болхлоша. Пхе бетта план ханал хьалха кхоачашъяьй. Планал совгIа арахийна пружинни менгеш, чъастамаш, алтамаш, кхыйола продукци 17,5 эзар сома маьха я. Укх бетта а хIара ленна заданн 110—115 процент кхоачашъю. Арахецача продукцега дIабода мах лохбарах укх шера паччахьалкхена кхолаьд 9 эзар сом.

Социалистически яхье хьалха латт пружинни менгеш деча цеха коллектив. Цо кхы а хьалха кхоачашъяьй пхе бетта план.

Б. ДОТМАРЗИЕВ.

Къахьегамхошта

Шакхха иа хиначa хьегале хьинар айденна къахьегаш я Нохч-ГIалгIайн химически завода коллектив. Пхе бетта план 30-ча мая кхоачашъяьй завода болхлоша. Планал совгIа арахийна басараш, шушаш, кхыйола продукци 26 эзар сома маьха я. Арахецача продукцега дIабода мах лохбарах укх шера паччахьалкхена кхолаьд 12 эзар сом ахча.

Укх шера тха заводе къаьстта дика къахьегий ба аппаратчикаш ин. Переленцев, Катаев, Саркисьян, слесарь Коркуков, кхыбараш. Цар массаза а сменах нормаш тIехкхоачашъю.

Г. ТУРЧЕНКО, Нохч-ГIалгIайн химически заводе йоаниехьIиела экономист.

ЛАЬТТАН ЧЕНАШ ТЕХК

«Ахлова» яхача участке мехкдаьтта доалин хьокаш тохкамбар духьа апрель бетта бурув тоха доладир № 849 йолча скважина МалгIабика НПУ шоллагIча кIоарга бурув деттача контора бурувдеттараша. Къонача коммуниста мастера Галаева Iалаудина кулгалду комсомольско-жагирхой бригада я укхаза болх беш яр. Цай бетта планах 200 метр бурув тера лезаш бар уж, хIаьта кагирхоша тIамйна социалистически лекхар 200 метр лакхагIа дар. Сменашта юкъе шоьла яхь йоаржаь, къахьегам инка вIаштIехьбаккхарца шоаш тIайнца лекхар толамца тIехкхоачашде аьттув баьлар скважина бурув тохарий. Планал совгIа 420 метр кIоаргагIа бурув техад цар май бетта.

Тьинар кхе ца лею къахьегарца белгалбаьннаб укхаза бурувдеттараш М. Шеметов, А. Лихобавин, М. Цептореев, кхыбараш.

ХIанз бурувдеттараш колонаш Iочухеца кийчъеш ба скважина.

М. СУЛТАНГИРЕЕВ.

БОЛХ БЕ НАХ ТОЪАЦ

Дика дийбал укх шера МалгIабика района «Кавказ» яхача колхоза жа. ХIара бIаь устагIанна тIехьа 113 Iахар хьахиннаб колхозе.

ХIанз жа лорг ба укхаза. Юбилейни шера планах 52 тонн тха лохка лезаш я колхоз, хIаьта тIайийца социалистически декхараш кхы а доккхагIа да.

Эггара хьалха вокхагIа волча жа Iуна Кобиашвили Шетай Iулапара жа ларга болдбенаб колхозе. Цун Iулана 960 устагIа ба. Болх дIаболабаь дезлагIа ди дале а 2-ча июне жа лерга баьннабапар. Берриг колхозе ларга безар 9,5 эзар устагIа хилча хIанз лергараш геттара кIезига да.

ХIанз жа лоргаш вийтта сар ва ферме, хIаьта хьалхарча дийнахьа болх тIаболабьоаш беррига бархI сар мара хиннавац. Жа лорга итт машинка нах ца хилавах яккъа я.

Шийн хаинахьа колхозхошта юкъера из болх бовзаш бола нах хьаьоастаб жа лорга бенгала вIашагIъелла ца хилар бахьан долаш хIанз корзагIбьнина хьувза беза эттаб кулгалхой. ХIара шера цу тайпара хьал ийслу тха яхаш дувц жа лоргараша.

Колхозе жа лорга хоаш бола нах лакха болашехь а кийсау иа гIулакх.

Болх беш боахкача наха эша хьалаш вIашгIехьлаьлад жа лоргача пуните. Балха нормаш дIайовзийтай. ХIара дийнахьа даьчун итогаш ю. Эгга а лакхагIа хьокхам баьккхачоа кхо сом преми лу. Цудухьа шерра яхь лоьжай жа лоргарашта юкъе. ВIаштта хьалхарча кхаь дийнахьа хьалха вар Грицов Егор. ХIара дийнахьа 32—34 устагIа лерге воал из. Цул дукха тIехьависап цIи хеза вола из Iу Бахмурзов Махи.

Тха дика да, во да къовстадеш Попкова Валентина я. Оаха цига яьккхача хапа хьатIакхухьаш хиниа тха духхьала лакхарча классах дар. Силаде дIазвато 32 кипах шиъ мара шоллагIча классах йоапаш вожаш цхьоалагIча класса яр. ХIанз цхьан устагIанна тIера доала тха юкъера лаьрхIача 4,5 килограмм да. Планах лерхIаш хиннар 4,3 килограмм мара дацар.

Наха кийчбу кхача чамен дикен ба. Цхьабакъла автолавка цIаккха хиннаяц тхо долча. Яхаш оаьла бац жа лелаэраш. Агитбригада игIаш ухказа.

С. МАЙСИГОВ, тха собкор.

МЕХКДАЬТТАХОЙ ЕРРИГСОЮЗНИ СОВЕЩАНИ

Селхан мехкдаьттахой Ерригсоюзни совещание тIехьара къамаьл дир СССР мехкдаьтта доаккхача промышленноста министерства планово-экономически управлене начальника ин. Гальперсона. Цо белгалдаьккхар, экономически реформа толамагIа хилара «Ставрогрознефть», МалгIабика, «Альметьевнефть» мехкдаьттахойн «Туймазабурнефть» бурув деттача болхлойи опыто тешал деш хилар. Дика мел дар довза, цуьцара толамагIа дар хьоаца, из мехка мехкдаьтта мел доаккхача ерригача районашка дIакхачийта деза. Ванъза, цу хана бурув детта организацеш керлача системага яха сихвала дезаш, хIана аьлча укхаза хIанз а дукха дашхьана дешаш холанлаь. Iилман дарда тIа чIоагIа творчески дар лаха, бурув деттача болхий планирования вIаштIехьаьккха еза. Iилматохкама институташ декхарийла я производственникий вахар кIоаргагIа довза а лоархIаме дола экономически дешаш къоастадара цара хьинаре новкъостал де я.

Совещани итогаш еш, СССР-мехкдаьтта доаккхача промышленноста министра заместителя ин. Жданова белгалдаьккхар, боахам доал дара керда методаш йовза хьаштдолаш беррига мехкдаьттахой хилар. Цудухьа ишта чIоагIа дийцар хьалхаштa оттадаь хиина дешаш. Критически замечанешка, практически предложенешка, хьехамашка хьожаргья министерство, цара юкъе пайдане мел дар практике чакх а доаккхаргIа.

Совещанено юкъе ланъа доацаш хинначашна тIайийцар экономически болх лакхбара, планировани экономически стимулировани керлача системага яха объединенеш бIарчча промышленноста доакъоши кийчдеча юкъе дола кхоачамбоацараш дIадахара тIаерзаь йола рекомендацеш.

Цу тIехь шийн болх чакхбаьккхар Ерригсоюзни совещание.

Хьаьший дхьа группа «Ставрогрознефтея» шоллагIбар «Малгобекнефтея» яхар, цига предприятей болх бовзара.

ЦХЬАНА ЯЬ СОВЕТСКО-АФГАНСКИ КОММЮНИКЕ

КАБУЛ, 2 июнь. (ТАСС). Укхаза араьккхай Афганистана корола Мухаммед Захир Шаха хьийха официальни визитах 1967 шера 30 мае денз 2 июне кхаччалца йолча хана цига СССР-а Лакххьарча Совета Президиума Председатель Н. В. Подгорный хиларах йола цхьана яь коммюнике.

Кабуле волча хана СССР-а Лакхехьарча Совета Президиума Председатель Н. В. Подгорный королаца Мухаммед Захир Шахаци премьер-министраца Мейвандвалаци вIашагIкхийтта з царца бозаме, барт товш къамаьлаш долаш а хилар.

Укхаза араьккхача коммюнике тIа белгалдоаккх барт товци дег тIарек къамаьлаш деча хана советско-афгански гIуллакхийн дешайн лоархIам болча дунен халкъашта юкъерча проблемайн хьакъехьа шоай йола уйлаш вIашe йовакйтар. Шин мехка юкъе дола доттагIален гIулакхаш чIоагIлуш хилара чIоагIа раьза болаш дийцар, азиатски континента цу районе а дерригача дунен тIа а машара лоархIаме фактор хиларах тарра цу гIуллакхийн бола лоархIам белгала а баьккхар.

Советски оагIоно боккха мах бир позитивни нейтралитета, блокехи тIема группировкехи дIа ца кхетара, къовсаме латта дунен халкъашта юкъера дешаш машаре къоастадара, шоай кхел шоаш къоастае халкъий йола бокъо лархIара, колониализмана духьал лоаттабеча къовсама принципаш тIа оттаьча а хIаьта ишта дунен дерригача халкъашлара дика гIуллакхаш шерлара тIаерзаьча а Афганистана арахьарча политика. Цу районера хьал тоадара юкъе лоацa лоархIаме лакъа да из, йоах Коммюнике тIа.

Советски паччахьалкхе хьаьнина 50 шу хилар Советски Союза халкъашта доздеш хиларца дувзаденна афгански оагIоно даха мадоагIара белгалдоах советски халкъо вахара тайп-тайпарча доакъошка даьха толамаш; цар хьакъехьара ловцаш дахар, цу ах бIаь шера шин мехка юкъе латта доттагIал хаддаза чIоагIлуш хиларца дувзаденна лега гIоз хилар белгалдаьккхар.

Афгански оагIоно аьлар, Афганистана экономически прогресса лардаш хьийра тIаерзаь йола Афганистана хьалхарчен шоллагIчен пхе шера планий цхьайола лоархIамера проекташ кхоачашъеча Афганистана СССР-о даьча экономически технически новкъостало Iалашъяте боккха лоархIам бола гIулакх дир.

Афганистана экономика догIайоалаяра кхоалагIа пхе шера план кхоачашъеча юкъе дакъа лоцар лехаш Афганистана правительства СССР-а правительстваега даьча кхайкарацa дувзаденна советски оагIув раьза хилар афгански кхоалагIа пхе шера план чакхйоаккхача хана вIаши барт бара дарда тIа Афганистанацара шийн гIулакхаш дIахо а лелале.

Коммюнике тIа белгалдоаккх, дунен халкъашта юкъера эггара а лоархIамера дешаш дувнача хана шаккхе а оагIув дунен цхьацца волча районашка, къаьстта Вьетнаме Гаргарча Малхбален етта хьал цIенхаштта кхохадара кIоаргга уйла еш хилар.

ОагIонаша аьйцар Вьетнаме дIахо еча тIема эскалаце дунен халкъашта юкъера хьал кхохален а беррига юкъарча машара цIенхаштта кхерам тIатоссаш а хилар. Цар хьаьха хаарахьа лоархI Вьетнама гIуллакхашта юкъе кхаьлoла мехкаш лелаш хилар, дIадех Вьетнама Демократически Республика территорена фепара тIом белгеи бомбаш еттилгеи Iальмате чехка соцадар, цхьаккха кхыбола мохк юкъе а ца аккхаш шийн кхел шe къоастае вьетнамски халкъа йола бокъо лархIар.

Къаман-мукъадахара болам. Iарбий паччахьалкхений суверенитети уж шоай лоIаме хилари доаде гIерташ, Iарбий лаьтта колониализм юхаоттае гIерташ Гаргарча Малхбоале этта хьал чIоагIа дагадоаллаш да оагIонаш, йоах коммюнике тIа. СССР-и Афганистани шоай лоIаме хилари суверенитети лорачеа Iарбий мехкий къовсамца барт-цхьоагIо болаш я, Гаргарча Малхбоале юха а кхерам кхохкам оттабаь дола провокационни гулакхаш хьаьда харцахьа лоархIаш а я.

ОагIонаша белгалдоаккх Къулбехьен Азе шин паччахьалкхена юкъе этта барт эгIар машаре къоастадара Индея Пакистанен Ташкентски декларацена култ хадаро цу районе дика влияни яь хилар.

ОагIонаш дагаьлар Европе эттача хьалах, европейски континенте халкъашта юкъера кхохкам мелбар Европен дерригача дунен тIен машар а кхерамзле а чIоагIъяра йола лоархIаме фактор хилар белгалдаьккхар.

Коммюнике тIа чIоагIа тешаш йоах, дунен халкъаша пайдале тIаьхьоаьам а доаттабеш массане а дерригa герз дIаладаккхарах дунен халкъий машар Iалашбара пайдане средство хургьяр.

Дерригача дунен тIа машар лорабаеи чIоагIбареи гIулакха ВIашагIкхийттача Къаьмий Организаце боккха лоархIам хилар белгала а доаккхаш, цун шийн Устав лаьттIа чакхоаккхара дарда тIа из организаци кхы дIахо а чIоагIъе хьаштдоаш хилар оагIонаш. Советски Союзе бахка шоаш хьехар беривал а аьнна дIайцар Афганистана корола Мухаммед Захир Шахеи премьер-министра Мейвандвалеи.

«ЗНАНИЕ» ЯХАЧА ОБЩЕСТВА НОХЧ-ГIАЛГIАЙ ОРГАНИЗАЦЕ ЧЛЕНАШТА НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР КУЛЬТУРА ЗАСЛУЖЕННИ БОЛХЛО ЯХА СИЙЛЕН ЦIИ ЯЛАРАХ ДОЛА

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА

УКАЗ

Нохч-ГIалгIай АССР къахьегамхошта политически Iилмайи кхетам лушт доккхий толамаш дахарах Нохч-ГIалгIай АССР культура заслуженни болхло яха сийлен цIи лойла:

Монит Аскольд Александровича — Грознески Къахьегама ЦIеча Байракха Ордена мехкдаьтта института доцента, физика кафедра заведующега, «Знание» яхача общества Нохч-ГIалгIай организаце члена.

Козловский Сергей Сергеевича — Грозненский Къахьегама ЦIеча Байракха Ордена мехкдаьтта института физика преподавателя, физико-математически Iилмай кандидата, «Знание» яхача общества Нохч-ГIалгIай организаце члена.

Косинов Константин Николаевича — пенсионера, лектора-международника, «Знание» яхача общества Нохч-ГIалгIай организаце члена.

Саламов Абдул-Хьалим Асхабовича — Нохч-ГIалгIай истори, метта, литература Iилма-тохкама институтa директора, «Знание» яхача общества Нохч-ГIалгIай организаце члена.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума председатель И. АЛМАЗОВ.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума секретарь Г. СИЛОКИН.

«ЗНАНИЕ» ЯХАЧА ОБЩЕСТВА НОХЧ-ГIАЛГIАЙ ОРГАНИЗАЦЕ ЧЛЕНАШТА НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА СИЙЛЕН ГРАМОТА ЯЛАРАХ ДОЛА

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА

УКАЗ

Нохч-ГIалгIай АССР къахьегамхошта юкъе политически Iилмайи знанешта пропаганда яра доккхий хIамаш карагIдувларах Нохч-ГIалгIай Автономни Советски Социалистически Республика Лакхехьарча Совета Президиума Сийлен грамота лойла:

Барахоев Годой Хаматхана — Грозненски Къахьегама ЦIеча Байракха Ордена мехкдаьтта института доцента, физико-математически Iилмай кандидата, естественно-Iилмай тематика хьакъехьарча лектора, «Знание» яхача общества Нохч-ГIалгIай организаце члена.

Веркин Логвин Семеновича — Червленски сайрийнарча юкъерча школа директора, «Знание» яхача общества юкъьанцарча организаце председателя.

Жуков Леонид Алексеевича — пенсионера, естественно-Iилмай тематика хьакъехьарча лектора, «Знание» яхача общества Нохч-ГIалгIай организаце члена.

Назиев Идига Хьацица — пенсионера, общественно-политически тематика хьакъехьарча лектора, «Знание» яхача общества Нохч-ГIалгIай организаце члена.

Чернова Татьяна Степановнайна — пенсионеркина, лектора-атеисткина, «Знание» яхача общества Нохч-ГIалгIай организаце члена.

Чистяков Георгий Ивановича — пенсионера, лектора-международника, «Знание» яхача общества Нохч-ГIалгIай организаце члена.

Шерстюков Николай Матвеевича — Грозненски Къахьегама ЦIеча Байракха Ордена мехкдаьтта института доцента, естественно-Iилмай тематика хьакъехьарча лектора, «Знание» яхача общества Нохч-ГIалгIай организаце члена.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума председатель И. АЛМАЗОВ.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума секретарь Г. СИЛОКИН.

гор. Грозный,
1967 ш. 2 июнь.

ПАРТИЙНИ ВАХАР

ЮБИЛЕЙНИ ВАХТЕ

ТХА районерча къахьегамхой политически а къахьегама а хьинар lалашмате чlогlа айдир «Сийлахь - йоккхачу Октябрьски социалистически революца 50 шу дизаре кийча вахь» КПСС Центральни Комитето баьчча социмо. Кердача низаца Боаржабаьб КПСС XXIII съездо белгалъяьккха пленаш толаме кхоачешъяра тlехьа лоттабу къовсам.

Москвичийн ленинградцийн хьакхем хьал а лаьца, юбилейни къахьегама вахто аттаб района мехкдаьттехой, гlишлошъераш, ялаташ дуьраш, хьайбаш кхоабараш, комсаш кхеерраш, цар тlанйцад лакхара социалистически декхараш: мехкдаьттех газе яккхера а буровойн гlишлойн балхаш дера а шера плам 1967чу шера 25-ча декабре кхоачашъя, нтт батта задани 25-ча октябре кхоачашъе, ялат, дулх, шура, тха, комсаш, сомаш, кхьйола продукцин лачхаьалккенга йохнеа шера плен укх шера 1-ча ноябре кхоачешъе.

«Горскнефть» нефтепромыслови управленн коллективо соцам баьб лачхаьалкхин пленал содгlа 5 эзар тонн мехкдаьттеи 275 миллион кубически метр гази якка, продукцега дlадодар нукхаьа декхара чотах 50 эзар сомал кlезигагlа йоацаш пленал соьгlа накопленаш а, къахьегама овсарле лачхьяра хьанъехьара задани цкьан процентал кlезигагlа йоацаш тlеккхоачашъе.

Бекхтонхамов сийлахьан декхараш оттадаьд шоашта хьалкашка мехкдаьтта лохаш кlоргга буруе деттаре lаьли - Юртарча конторе а мехкдаьтта лохача «Эльдарово-Орлиная» олеча участка а мехкдаьтта лехараша, гlишлошъерий коллективо. Чlоагlа кlоргал а долаш левмаи породег 32000 метр гlаргга бурув тоха дезаш ба укх шера бурувдаттераш.

Районерча къахьегамхой коллективаша тlанйцача декхарашта юкъа йоккха моттиг дlалоацу хьалде перхlеча культурна - бытовой гlирсашен районера болхлой посёлкешин юрташк хозъяра цхьалхааьра дешашен.

Сийлахь - боккхачу Октябре 50 шу дизаре кийчо яра дахьъяра декхараш дувцеча хана кlоаргга а массе аьгlорахьа а анализ йир дlадахеча шера итогашта, гучадахьар цlенкхаштаре кхоачамбоацараш, массе аьгlорахьара дийцар юбилейни шера хьалкашна летта доккхий а бехктонгама а декхараш.

Болхлой собранешка, активашка, парте райкома пленуме дакъа лоацаш хиннераша чlоагlа критика йора кхоачамбоацарашта, къаьстта белгалдоакхар юбилейни шера тlанйца социалистически декхараш дика кхачьхал а йоалаш кхоачашдарэ дакъа партийни, профсоюзни организацешта, кулгалхоашта боккха бехктоним тlалатташ хилар.

Хlара производственни коллектива къахьегама дика камаьхал аргхиларе бола тешам ба ахьара ленински принципаш лоарзегlа цо йоалийташ, пергlа чекхъяхар. Цунах хета парте райкомо, партийни комитеташа, юкхьанцарча партийни организацеша, профсоюзни комитеташа боккха теркам тlабохийт шоаш тlанйца декхараш кхоачашдалга миша латт массаза а къахьегамхоашта шерра довзаш хилийтара, вlаши яьхе бахьнераша карагlдьннераш диста-

ра, толашагlа йола опыт практически юкъейоалав массанахьа а йиш хургйола хьалаш оттадера.

Практически мишта кхоачашду укх гlулакхаш? Дуккхача партийни профсоюзни организацеша зан-ханнахьа—декадаш цкъазза а хlара батт - батта а ялье хьазиннарий итогаш ю. Уж итогаш дуккхача нажа юкц производственни коллективашка. Чlоагlа торжественни хьала сийленца белгалбоах яхье хьалкабьшнараш. Пенгазеташ тlа а, «Коммунизма нийъ» яхача районин газета тlа а, моттигерча радиовещене гlолла а нахага дlадовзийт яхье карагlдьннараш. Арайоак бюллетенеш, «молнеш».

КПСС райкома пропаганден агитацен отдело районин газета редакцеца цхьана вlаштlохьдаькхад хьи - ханнахьа листовкаш арайоахилга. Цу листовкаш тlа арадовх хlара коллективо юбилейни декхараш кхоачаш мишта ду довзийташ доле бахьдараш.

Яхь вlаштlохьйккхаре бойк во лелабаьбоц комсий совхозашка «Озерныя», «Знаменский», «Верхне - Наурский», «Горскнефть» НПУ предприятешка, АКГРБ, иштта хьуненха а.

Ц ХЬАБАКЪДА, цхьаьца йолча партийни организацешен профсоюзни комитеташен лаьрлонаш лелаю цу балхаца. Яхье карагlдьннараш нека доахийташ хилара дакъе кхоачамбоцараш да совхозашка: дулхашурий «Минеральный», откормочни «Гвардейский», комсаш лелаеча «Новогорский», «Кругловский», цхьаьцца йолча промышленни предприятешка.

Наурски районаца яхь лелаеш я тха район. Тхо коллективаш вийлаш каст-каста кул наурски боахамашка, царна цига залу хьаьца а мегаргдолаш дукхха а дика хlемаш, цхьабанъда, кхоачамбоацараш а дисец цар бlаргтlа ца отташ, царна белгала ца доалаш.

Наурцаш тхо долча а ух. Бовхамашкара гlулакхаш дейза бахьмачул тlахьагlа цар хьнаре дакъа лоац юрта боахаме хьалхаттарий районин совещаней, партийно - боахама актива собранен балхаца, цар цига дувц тха производственни коллективаш балхаца шоашта задание дикадераш а водараш а.

Цу совещаней итогаш юкц дерригача боахамашкан предприятешкан. Цига къоегадаьь белгалдоах толашагlа йола балха опыт юкъейоалаьре чекхдаха деве гlулакхаш. Кхашкара балхаш мишта пел хьежаре латтаба ба апрель батта дlа а къа а яхаче делегацеша баь тохкам. Надтеречнии Наурскии районашкара ялаташ лелдераш комсаш кхеераши хlана укх сахьата тохкаш ба ка бола ялаташ чуэцара кийчо мишта вьй а комсий башамашкара балхаш мишта лел а.

Вай мехка хиниа lалаьмата доккхий кхувцамаш яйзя дувзаденна да Сийлахь - боккхача Октябрца. Хьаьцаргьа вай, масале, тха район. Ерриге а ши шу соьгlа ха мара яц из район хьаьь. Из ха селла кlезига яла я, районе экономика, культура, къахьегамхой духовни хьашташ lалашдара дакъе дийка доккхий хувцамаш хиннад цу юкъагlа.

Дикача дешаца къоахаде а мегаргдолаш, толама, беркате шу дар дlадаха шу. Из къаьстта белгала шу дар района совхозашта. Ерригa район бlарчча хьанийца вьлча, кlара гектара тlаро дахьна ялат цхьа центнер дукхагlа хилар совхха, 1965-ча шера дахьнязчул. Дукхача совхозашка алсамъьлар йоахаш йола продукташ: шура, дулх, тха, сомаш, кхьяраш.

Нагахьа санна район вlашагlйоллалехьа дукхха совхозаш рентабельни йоацаш хиннаяле, хlанэ сурт кхьча бесса да. Аьлча кхоачам ба. «Минеральный» яхача дулха - шурий совхозех 400 эзар сом гаргга доахар я хьарчаш чакхдаьлар 1964-гlа шу. Шоах доахар дlатlахьерчаш яр комсаш лелаю совхозаш «Кругловский», «Надтеречный», «Братский».

9 совхозех 8 совхозо пайда а болаш чакхдаьннер 1966-гlа шу. Шерагара шерага совдуеш совхозий пайдаш. Масала, совхоз 291000 сом пайда бир «Гвардейский» яхача откормочни совхозо, хlьата комсаш лелеча совхозаша: «Новогорский» — 66 эзар сом соьгlа, «Знаменский» — 51 эзар сом.

Ши-кхо шу хьалха наэал доахар шоаьк дlатlахьерчаш хиннача районерча совхозаша 500 эзар сом гаргга пайда бир совхха.

Совхозий болх иштта эргебалле тоабеларе керттера бахьан да юрта боахам дегlабоалабере дакъе парте оттаьь программа тlагlертта чакхйоахаш хилар, коллективий инициативен творчествои, халкъа дукхагlа продукташ ялара а общественни производство чlоагlъяра а тlахкувш укх коллективаш хилар.

РАЙОНЕРЧА къахьегамхой культурно - бытовой хьалаш а кlевиг - дукха тоелуш доагlа. Алхха укх тlоххьарча кана 250 гаргга пергlата квартираш кхьный района нефтяникашка, гlишлошъерашка, гидротехникашка, совхозий болхлошка. Хьалъяй 5 клуб, массехк столовн, берий башамаш, яслеш. Цхьабакъда, укх юбилейни шера кхбачашда а дезаш тха районин партийни организацена хьалхашка латтача доккхача декхарех хьалхара юкъьг мара яц из.

Юбилейни шера сийна шерре социалистически яхь а йоаржаь. Дика камаьхал а йоалаш балкаш ду районе промышленни предприятей коллективаша. Шоай квартальни социалистически декхараш толама кхоачашдаьд «Горскнефть» нефтепромыслови управлене, мехкдаьтта лохаш кlоаргга бурув деттаре lаьли-Юртарча конторе, кхьча промышленни предприятей коллективаша. Дика технико - экономически хьонхамаш даьккад укх дlабахача пхе батта.

Укх шера 1-ча январе денз планированен экономически стимулированен кердача системах болх беш я «Горскнефть» нефтепромыслови управлени.

Дика беркат даьнад нефтяникий коллективо хьалхарча квартала хьнйгача кьнх. Мехкдаьттан гази яккхара а, хlьата иштта хьанакха продукци дlаяхьнйтара а план тlеккхоачашъяьй. Лийрхlачул дукхагlа ба баьнна пайда. Кхоьъй 208 эзар киловатт - сахьат электроэнерги, 20 эзар соьгlа сом кходе йиш хилийта 40 гаргга рационализаторски предложени балха юкъейихьай.

Юбилейни шера хьалхарча квартала Ерригсоюзни социалистически яхьа итогех юха а горагорски нефтяникашта хьожаьй СССР мехкдаьтта доакхача промышленноста Министерстваи профсоюза ЦК-ам керара кера тела Цlе байракх а ахчан хьалхара премиа.

Материальни безам болийтара фондера, шоай алапел совнагlа, 20,5 эзар сом денийд болхлоштеи инженерно - технически болхлоштеи.

Алхха кхаь батта укхаза социально-культурни гlулакхий фонде дlачуденнад 24 эзар сом, производство дегlайоалеяра фонд 86 эзар сом хилар.

Районерча дукхача совхозаша белггала тоабеаьб шоай болх. «Верхне-Наурский» яхача комсаш лелеча совхозе шурий-товарни ферме укх шера январь батта юкхье денна йоакхкеш хиниа шура 1500 килограмм гаргга мара яцар, хlьата хlана — 1900 килограммаш а дукхагlа. «Надтеречный», «Братский», «Кругловский» яхача комсаш лелеча совхозий шурий-товарни фермашка а иштта кхьча боахамашка а алсамъяьннай доахана луш йоле шура.

Цхьабакъда, цхьайолча моттигашка иштта лелац гlулакхаш. Тlанйца социалистически декхараш кхоачашделга эсала латт Надтеречни, Верхне-Наурски юртий Советашка, Горагорски посёлкови Совета, райзаготконторе.

Хlана дукха ха йоацаш на дешдийца а дийца, юртбоахама продукташ кийчъяра болх тоабара де деза гlулакхаш белгалдаьхад КПСС райкома бюроси райсовета исполкомои.

План 14876 гектар йолча метта, 18360 гектара тlа дlайийнай бlости юв культураш. Минеральни удобренешца подкормка яьй гуракъа дlайийначa культурай 17 эзар гектара. Хlана лергтlа дика дегlдахь ялаташа.

Района боахамий кхьча довкъашка а тlабийрзав балхаш деш ба къахьегамхой. Геттара сиза комсашта гlулакх деш ба «Новогорский», «Знаменский», «Братский», «Озерный» яхача комсий совхозий болхлой.

Ю БИЛЕЙНИ шера тlанйца социалистически декхараш толаме кхоачашдера тlехьа лоаттабу къовсам алхха хьайбай фермашка, буровойшка, ялатий кхешка, комсий башамашка хиниа lац. Иштта нехкъаш баьнница а лоаттабу из къовсам.

Районин магистрални никъ бац тхаьнцига. Вlалла кхы тlехьа а ца доахаш, билламза бартбоацаш ба 70 километр из никъ. Братское яхача юртера баьнна Камов яхача отерашка кхоачаш. Из никъ билдера хьанъехьара тхоай доахар кхы цlаькко а дегадовзийта лоа социалистически управлене начальника мох. Л. С. Кулаковичена, хlана аьлча, цу некъаца дувзаденна да тха балхаш.

Промышленностана, юрта боахаме, гlишлош ена кулгалдера хlана цlанкхштара кхоачамбоацараш хилар кхета а деш, уж дlадахара ший низ тlабарзабаьб районин партийни организаце. Хlана а во латт района хьайбашкара йоала продукци яккхара гlулакх, цхьабакъда, из продукци алсамъяккхар эшар деш да тхо.

Юртбоахама производство кхы дlахо а айара, ялаташ лелдерашца, комсаш кхеерашца, хьайбаш кхоабараша шерагара шерага общественни гамзаш ебаяра йолча торонех тоаза хьисап а деш, пергlа пайда эшара мел эшар деш я КПСС райком а совхозашкара партийни организацеш а.

Района хьалхинйнаб иттаю. бlаьш талант йола кулгалхой а производства тайп-тайпарча доакъошкара специалисташ а. Ялатий кхешка, комсий башамашка, мехкдаьтта - промыслови а гlишлоний а участешка, фермашка балхаш ду тха къахьегамхой — уж ба дешар а ховш, общественни рузкъан тьурмат а деш, бизза шоай гlулакха дай. Иштарча нахаца-м моллегlа декхар а кхоачаш дургда.

Дуккхаза хьамех нах ба тха районе къахьегаш. Барт-йиш тайна цхьа дезал ба уж. Халкъашта юкъерча доттагlаи хьанъехьарча сийлахь-йоккхача ленински идеех даьнна беркат къаьгга дика бlаргагу тахан тха района латтача гlулакхах. Тха коллективаша Советашка депутатанга хержача нехьа а цу коллективай члений шоай а цlераш яьхача кхоачам ба вай Даьхен халкъашта юкъера ленински доттагlал цlакхха а дохаргдоацаш хилар кхетаде.

Беррига советски нах а санна, доккхача цlайна — Сийлахь-боккхача Октябре 50 шу дизара сийленца накъабаза кийчлуш ба района къахьегамхой. Вай Даьхен исторе чу сийлахьа долча цу дено lалаьмата чlоагlа айдаьд цар творчески хьинар.

Хlара къахьегамхочо — ялаташ кхедечо, мехкдаьттахочо, комсаш лелаечо, гlишлошьечо, хьайбаш кхоабачо — шийгара доагlаш долла дакъа лоацаргда тlанйца доккхий социалистически декхараш кхоачашдера. Шоай дика гlулакхаш деба а деш, Надтеречни района къахьегамхой баха боагlачa тайпара накъагlоргба Сийлахь-боккхача Октябре 50 шу дузача цlайна.

В. БЕЛЕЦКИЙ,

КПСС Надтеречни райкома секретарь.

ХЬЕХАРХОЙ ГОВЗАЛ ЛАКХЪЯРА

Укх леннолка политически педагогически знаней общественни университетерча шоай дешара итогаш хьй горозерча школий хьехархоша. На университет йола ши шу да. Иа йиллаб 1965 шера КПСС горкомен халкъа образование горотдекой отделой хага а лаьца. Цу — болх беш хиннай 6 факультет: школе хаха ха хьанза долча берий учрежденей болхлой, юкхьанцарча образование, эрсий меттеи литературан, математика, физика, историе.

Говзаш болча педагогически мехкlаьттан институтий специалисташа оттаьча университета программо белгалдора хьехархой идейно-политически. lилман-теоретически, методически хийцом боалам лакхбелга.

Университете хьехархоша шерра знанеш lоамайна физика, математика, историе дакъе. Дукха а тайлане кхетамаш кийтир парlкнанга карагlайннача итгаа кердагlдарех. Специальни дисциплинай хьакхьехьарча лекцеел соьгlа, эрсий меттеи литературая хьехархоша лахийгlар марксистско-ленински эстетика курсага; историе, физика, математика хьехархоша — КПСС исторе курсага, диалектически исторически материализмах, политэкономех йолча лекцешка, школе ха ха йоацача берий учрежденей болхлоша — lилма коммунизма курсага.

Цlенлаьштара уйла тlалхийтар вай мохк боазара материала тlа бела балха. Цу гlулакхо хьехархошта гlо дир дешархошка Нохч-Гlалгlайчен lалам, истори, экономика, халкъа боахам тегlакхуламара перспективаш йовзийта.

Теоретически знанеш тlачlоагlъяра практикумаш, лабораторни балхаш чакхдаьхах, промышленни предприятешка города а республика а исторически моттигашка экскурсеш елга вlаштlехьэльхал.

Семинарски практически занятеш чlоагlа сакьерlане а тергаме а чакхъювлар. Хlьата царех, масала, аьлча, хьалха латта педагогически опыт лlайоавзжаяра формех пайда хилар. Цул соьгlа, города дикагlча хьехархой В. И. Копкой, Г. И. Приставкой, А. А. Скитина, кхычар урокаш тlа а ихар.

Университета 1-ча выпуска хетаьча собране къамаьлаш деш вузий хьехархошен преподавателашеи, цхьане санна, массане а йоахаш гоола хьехархой педагогически говзал лакхъялое эттув бола форма хораь хилар. Цо конкъостал дерга lахо хlара хьехархочун профессиональни говзал лакхъяра.

Общественни университете хьалхаре боах барах КПСС горкомеи горисполкомеи Сийлен грамоташ еннай: Л. Н. Колесова — педагогически института дерригнюкъарча историе кафедра заведующиена, преподавателашта Л. И. Тененбаума, А. М. Беляевайна, А. И. Демиденкона; мехкlаьтта института доцента В. Ф. Дудина; горОНО методически кабинета заведующиена П. К. Шпаковайна.

Педагогически мехкlаьттан институтий, педагогически училища хьехархой, горОНО инспекторий, школай директорий йоккхача гоуппана горОНО-и хьехархой профсоюза обкомеи горкомеи Сийлен грамоташ еннай.

Ши шу хlалдьнна. Политически педагогически знаней общественни университета хьалхара выпуск хиннай. 255 дешархочо — тайп-тайпарча предметийн школайн хьехархоша из йистеьккхай. Хlьата университете lомаьча знанеша, чlоагlа нзейни сакхетам бола, лакха образовани йола, хьинар а кхетам а балаш бола коммунистически обществон хьалхархой кхебара гlо дергхьдарча зер-тахкила а я.

Н. И. ИВЧЕНКО,

КПСС Грознецски горкоме инструктор.

1917 ШЕРА ИЮНЕРА СОБЫТЕШ

Дукхача исторически событешех хьалбикъа ба 1917 шерара июнь. Уж доаккхача маlаре хилар революци дlахо дегlаахера, дукхха а бола нах шоашкахьа бахара большевикашца лоаттабьча къовсама.

30 майгара 3 июнега кхачалца Петрограде болх беш хилар фабрично-заводской комитетий Цхьоалагlа конференци. Цига вар Петроградa профсоюзий фабзавкомашкареи бюрошкареи вена 568 делегат. Дукха оттадьдар производства тlалхожам оттабарахи из вlаштlехьъяккхарахи, фабрично - заводской комитетий декхарех, кхыдола дешаш. 31 мае конференце къамаьл дир В. И. Ленина. Конференце делегатий кхаь дакъах ши дакъа гаргга бараш большевикашцахьа бар. Конференце тlайийцар В. И. Ленина язьйь «Боахам бохарцарча къовсама де дезача экономически хьакъехьарча гlулакхех» йола большевистски резолюци. Цу тlа белгалдоахар lаьдал пролетарейн ахпролетарейн кара даханза дег ца хилар. Конференце хержар Петрограда фабзавкомий Централни совет. Из хилар юкъарароссийски централни органа роль а йолаш.

3—24 июне Петрограде хилар 1 Ерригроссийски болхлойн салтийн депутатий Советий съезд. Съезди балха юкъе дакъа лаьцар 1090 делегата.

Ший партийни составага дилача съезд керттерча дакъе эсеро-меньшевистски яр.

Съездо дийца юкъмоттигера долча дар: lаьдалах, тlемацарча гlулакхах лаьца, лаьттан дош.

... Хьана йолча правительство ... большевикаш ... хилар ... Церетеле ... Россе ... йола политически парти ... Ленина чlоагlа ... Тlаккха ... тхьакхкхара тха парти хlара минута а кийча я lаьдал ший кара эца. В. И. Ленина шозза къамаьл дир съезде: Хаьна йолча правительствацарча гlулакхах хьакъехьен тlема дахкъехьен.

Хаьна йолча правительствацарча гlулакхах хьакъехьарча къамаьлаца В. И. Ленина дlахьекхар революционни ... Советех доаккха гlулакхаши дар лоархlами. Цо дlахьекхар коалиционни правительства политика буржуазеи помещикийн хьашташ хьалхоабаш хилар. Социалистически революци котъяларца мара тlема юкъера доладургдац, аьнаш, белгалдоахар В. И. Ленина. Съездо къобалдаьнзар доарлхаметlа дола революце дешаш. Съезде керте лаьттача меньшевикашен эсерашен шоай резолюцеш чакхъяьхар.

18 июне Петрограде а Россе кхьча йоккхагlча промышленни городашка а болхлойн революционни салтийн демонстрацеш хилар. Уж керттерча дакъе большевистски лозунгаш а йолаш чакхъяьлар.

Къаьстта а хlоагlа яр Петрограде хиниа демонстраци. Демонстраци хилалеьа хьалхха РСДРП(б) ЦК-о Петрограда пролетарейн салтийн тlахьийхар укх лозунгашца маьрерча демонстраце арабала: «Дерригa lаьдал Советашта», «Дlавакха итт министр-капиталиста», «Машар, маьхк, паргlато». Алхха петроградски демонстрацена юкъе дакъа лоацаш а ях миллион гаргга нах бар. Колоннаш тlа теркаш яр большевистски лозунгаш. Хаьна йолча правительствах тешара лозунгаш цхьанна а заводо, цхьанна а полко аравьхаяцар.

В. И. Ленина яздаьд: «18 июнерча демонстрацех революце лостам дlахьуйкхача, тупикера аравалга дlахьуйкхача революционни пролетариата низий а политика а демонстраци хилар».

16—23 июне Петрограде болх беш хилар РСДРП(б) тыловий фронтовой тlема организацей Ерригроссийски конференци. Конференце 107 делегат веннавр большевистски тlеми организацешта юкъе хиннача парте 26 эзар членагара. Конференци гулъяьнар РСДРП(б) ЦК. Конференце кхоачашде дийрхlар — къаьст-къаьстача тlема организацей болх РСДРП(б) гонахьа вlашагlтоаккха.

Цу хана лаьттача хьалах лаьцаи аграрни дешa хьакъехьен конференце къамаьл дир В. И. Ленина. Конференце тlайийцар цу хана лаьттача хьала хьакъехьа, тlема, машара хьакъехьа, дерригача халкъага герз далара хьакъехьа, эскара демократизаци яра хьакъехьа, къамийн аграрни дешай хьакъехьа йола резолюци а дукха кхы резолюцеш а.

21—28 июне Петрограде хилар Ерригроссийски профсоюзий конференци. Большевикашна дакъа къамаьл хиннех тlайийцар бархl сахьатерча балха денах, профсоюзаш производственни принципагlа вlашагlйоккхарах, локаутащарча, бе болх ца хиларцарча къовсамах, къилхьаха къахьегам юрабарах дола законаш хьем боацаш чекха арадахар хьадехилга.

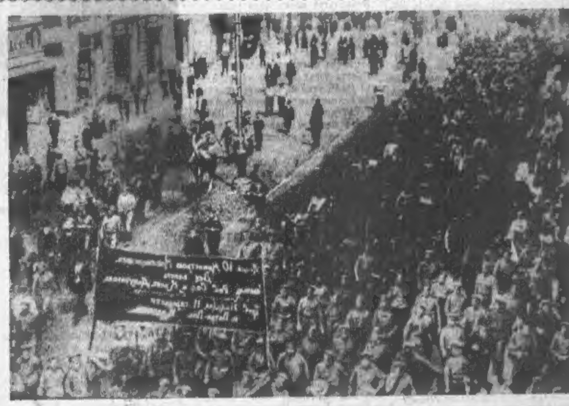

Большевистски лозунгаш а йолаш Петрограде хиниа июньски демонстраци (хьаннна стелагlа 1917 шера 18 июне). «Дlавакха тlом!» «Дерригa lаьдала Советашта!» «Дlавакха 10 министр-капиталист!».

ТАСС фотохроника.

III Ерригроссийски профессиональни салтий конференце делегаташ, 1917 шера июнь (21—28 июнь).

ТАСС фотохроника.

ДОАГОР ЛОАТТАДЕРАШ БОЛЧА

Пlилеторг а сега газови пиик хьалсогаш, о заводий цехаида болхата цакопкаш йlоахьсиа, моллагlа кхыйолча хана газах пайда эцаш вайна дагадохаш, оай долча хьаккхачалехьа мел никъ баьбхьогl цу доагорo аьле. Итташ, нкъаза бlаьш километраш газнара из хьадайта нах а бохац вайна дага. Хlьата уж нах-м дийнахь-буса вахте этта латт из мега доагор вайна лоаттавар духьа. Цхьабараш хьадоах, шоллагlчар хьегта а леш дlалохийт городашка, посёлкашка.

Йолаш я вlаухача газ укх тайпара маршрут: «ЦТУ—Грозный». ЦТУ — централни товари установка я — мехкlаьттах газ хьокъоастаеш йолча сепараторийн газоромиклоний комплекс. Укхазара мехкlаьттана хьайоагlа газ мехкlаьттахошкара дlакхоач газовикаш болча. Цун нхьа накъа ЦТУ хьалхарча дегlа чура лакха завлени а лоаттаеш хlалохийт магистрала чу. шоаза лохагlа давлени йолча шоллагlча дагlа чура доагор дlадоаа Алхазово — Грозный яхача газопровода чу. соьлаьннар доагазу факелашца. Хока ... чура газ тlаьхойт Бора-су участка компрессоре. Ухкала ... компрессат (компрессорни бензинах ...). Малгlабена уж дерриа

балхаш кхоачашдеш я «Грознефтегаз» мехкlаьтта - газови управлене № 3 йолча газови цеха коллектив.

Моллагlъяр санна цех яц из. Из ула шин автономии республика територе тlа Вознесенски. Малгlабик. Карабулак. Орджоникидзе чулоацаш. Цун майта я 600 квадратни километрал соьгlа. Анна, цу тlа зап заводий цlенош. Цу лаьтта хьахул ялат, тажаш за жап долхапи, хьалху нака чуlе цlенош. зоах мехкlаьтта. бохх бу фермашка. Газ хlа-юха скхь пункташ (ГРП), уж нlаши ювзаш йолча газопроводий магистралаши линеши— из ба цеха боахам.

Шоай гlулакх дика ховзача, опыт йолча специалисташта а аттаза ц боккхача боахама кулгале. Бакъда, цеха начальника Изгоев Борис Владимировича а воккхагlа волча инженера Изаксон Ааиен Марковича а цхьатарра йоах:

— Атта за укхаза-м болх бе. нах дика ба тхо. Коммунистически къахьегама сийлен цlи лелаеш я операторий кхокка а бригада.

Малгlабина районе лакхача къахьегама дисциплина производственни культура тlехь къонсам гlабадаьхаш ба цеха къахьегамхой. Хlьата бохха культура, дисциплина ... хьалхарча квартала социалистически яхье Малгlабика парте горкомеи городской Совета исполкомеи карара хаза тела Цlе байракх дьлхай цеха коллективо. Хlьата атта дацар из моттиг къуйса, хlана аьлча «Малгобекнефть» НПУ кхоагlча промысла мехкlаьттахоши а дахказа тlехника толамаш.

Дика кхачашъяьй цеха коллектива пхе батта задани а: планал соьгlа хlалахийтал 46,5 миллион кубометр газ, конденсат арахецара план кхоачашъяьй. Цхьатарра, мехкlаьттана йоагlа газ кхокхарта хlаlохар 19 проценти компрессатага хlалохар 34,4 проценти дохденнад.

Атта гlулакх дац продукцега хlадоаза цу боаракхах долхе. бакъда цехе халдаана цех пайда эшаза йола тороаш, дукхаллар а кlезига а хьувмат деш лелаьу.

Масала, хьалхагlа конденсат тlахьийтаа автоцистернашка. Цу тайпара дукха зохьалацар яа хlа. цунагlа таза дакъа доагале дезаш хилар. Хlьата укх шера газопровод йилдай Бора-су участке улача компрессорни стара Карабулакски газобензиновой заводе кхачаза. Хlана цехо хlара тонна 10 — 15 кубометр мельзача продукта реализаци ю. хlьата цун цхьаа тонна мах 6 сом ба. Соахка ЦТУ—Грозный хьала 500-миллиметрови газопровода тlа

оттайир кхы тlа а газ цlенъеш йола кхоъ сепараторни установка. Хlьата залинжкаш 25 атмосфера дакхогlа мара оттне оlаштlехьзалнзар. Тlаккха хlана газа дукхагlа реализаци е йиш хиннача хана йолча арматура давлени лакхъяллйтьаар. Давлени лакхегlа йола залинжкаш оттае езар запорни арматура метте. мауулла ломагlча хана чакхбаккха 3 безар из болх.

Мастер Кобецкий Степан Николаевича кулгалеча бригадера цкха геттара лоацача хана — дийнахьа — сепараторий облазка вlашагlа а дьжкха керда монтаж йир 10 атмосфера давлени йовш йола залинжкаш а оттаеш. Хьанаре къахьайгар воакхагlа волча оператора Рыбников Валентина, сварщикаша Компаниец Алексей Ивановичен Кондратенко Павел Ивановичен. Дикер сихеш дар слесарни балхаш сварщикашна lомадуш болаш Гуркин Евгенен Турбинова Николайн. Массалолча балхашта кулгалдеш вар цеха воккхагlа волча механик Луценко Александр Павлович.

lинера шоайла гlо деш бахга ... Уж кийча ба юваанкара ... «Горскнефть» НПУ коллективо пер гlо эшап моттинг. Мастера И. А. Пайчикаа, цун белгалоча операторaша И. А. Шахова, А. А. Дорошкина, Н. С. Сабанеева Горагорски поселке дlа а баха обязанка йир шин ємкоста. Болх сиха а дика а чакхбаьккхар цар.

Ший къахьегамах хьайболла пайда, цунца бу нах байча гlоввоал еар. Из къаьстта цкха хоах цlей долча зада. Иштта чlоагlа гlоабаьнна бар Малгlабикера газовикаш укх шера Цхьоалагlча мак цlей хьалеш. Дика толамаш хахаоях соьгlа цхьаькха а дар нарна тоам беш. Торжественни собрани хилар кердача Цlеча уголоке. Цехоин клуб ала йиш я цех майрва. Паргlата эрительни зал, дика сцена а укхаза. Клуб шоаш хьалъяй къахьегамхоша. Дукха дахандар пулта ахча, хlана аьлча пенаш леттар къаьнача гlулачашкара хьаяьхача кирпичех. Чупахьяра хова кийчъяьй клуб. Пенашка гlолла хьалъиаа тайп-тайпара стендаш.

— Тха оператор Вишняков Юрий Петрович ва укхаза хьахьйгар. — йоах цеха начальника.

— ...Тхо хьаьразвал ков. Хьалхагlа тракторaш сенаш хиннача метте бьшшара хунхар зийка латт бlам соий га. Борис Владимировича тlьахь акх кlайнбаш, зизаш хуралох моттигаш.

А. ЖЕРЕБЦОВ.

БОАХАМА ЧУРА РАСЧЕТ

КПСС ЦК мартовски (1965 ш) Пленумо белгалдаьккхар, боахам дерттІа лелабе дика оттабъча экономически балха нийссача боахама расчета дарда тІа мара йиш ца хилар.

Руькъан кхом барен из лорадарен къовсаха юкъе боахама ерриге коллектива озага бригадаш, фермаш, колхозен совхозан кхыйола подразделенеш боахама чурча расчета тІа кха[illegible].

Боахама чурча расчета керттера белгаленаш я:

— подразделенеш производственно - боахама хьакъехьа шоай лыІаме хилар;

— шоай балха итогашка хьежжа массайолча отделенена, бригадана, фермана задане кховчашъярак коллективашта материальни поощрени ерам эшв цхьатарра дола экономически хьалаш хьахилийтар;

— производство дегІайоалара боахама подразделенеш болх бе материальни безам болаш хилар;

— подразделене лІадахар балхад хьахинначунца листар.

Фу я боахама расчет яхар?

Боахама расчет яхар производственни плани продукци йоккалген толамца кховчашдара, къахьегамен средствайн кхом бара, продукцега дІадолар лохдаре, боахама рентабельность лакхъяра тІаерзаль йола боахама социалистически доал дара керттера метод я.

Боахама расчета декхар да, руькъан кхом а беш холхозийн совхозийн материальни торонашка хьежжа производствата дІайола затратани кхьмола боахама руькъан дІаниjсдар, хІаьта доходаша расходаш юкаметта а оттаеш, цар руькъа Іоаленга дІаштІехьдаккхар.

Предприяте боахама расчет колхозийн совхозийн чурча боахама расчетана ниййсача цхьайола белгалонаш йолаш я.

Боахама чурча расчето йиш хулийт хІара болхле гІалнаш кховчашъяра тІехьа доаттабеча къовсама юкъсова.

Боахама чура расчет эгара а пайдаш я керттера е хьалаш лелаича:

— планови заданеш, нормаш, лимиташ отделенешка, бригадашка, звенощка, фермашка, хІара болхлочуга дІакхачийтар;

— бьча балха ший хаиналь учет леланри цар мах нийсса бара тІахьежам доаттабари;

— производство лакхъяра, продукци дикагІа хилийтара, къахьегам кІеантагІа дІабахийтара материальни безам хилийтар;

— бьча балхах хьахулача продукцега, затратий кхой барга хьежжа болхлошта алапи оттадар;

— хІара болхлочун болх бе материальни бола безам лорабар;

— лаьттаи производства кхьча средствашн пайда оцара за ца хилар дизза дІадаккхар.

Цхьаццайола бригадаш, фермаш юридически бокъо йолаш яц кхьча организацешца, боахамашца, банкаща, заготовительни финансови органашца гІуллакхаш леладе.

ХІара холхозе боахама чурча расчетага доадара дош правлене шъовстаду. Иштта дар из Грозненски районa 1-ча Май цІерагІча колхозе 1964 шера, колхозкий боахама чурча расчета тІа боала белча. Лаьттенца, хьайбай боахаме, тракторашца болх беш йола бригадаш боахама чурча расчета тІа яьхар.

ХІара шера юххье хІара хозрасчетни подразделенена колхоза производственно - финансови плана дарда тІа оттало шера йола производственни задане.

Трудоденешка дІабодача къахьегама планови лимиташ оттаю.

Колхоза берригача экономически балха хулгаллеш ма опыт йола экономист С. Айтаев. Из вар 1965 шера дийне боахама чура хозрасчет юкъайоалае гІайртар.

Керттерча алапа средствашт дифференцированно дІа-юка ниййсъара 1965 шера хозрасчетни подразделенешта оттайир кховчашъе еза цхьан трудодена йола валовой дохода план.

На дир цу хина хинна бухгалтери юкхьанцара учетни боахама расчета дІалехарашт маяххара ца хилар бахьан долаш, цудухьа тІайийцар боахама чурча расчета эгара а тоаллаже йоаца форма. Хозрасчето ше фу ду хайтар- 1964 шера 870902 трудоден дІадахача метта 1965 шера 825750 трудоди мара дІадахназар.

Къахьегам кІезигагІа дІабахар, хІаьта продукци 168 эзар сома маьха дукхагІа аьккхар, хьахьегамах доагІор 1 сага - денах 1,07 сом лайдеадар. 1964 шера хинначул ахчин доходаш 213 эзар сом лаккъедар.

1966 шера боахама чурча расчета форма эргальккха тоийр.

Ерригача бригадашта оттаьяр натуральни ахчани показателашка дІайохийта планови лимит. Хьайбай фермашка: къахьегама духхьалара затраташ, доакъара, кагийча инвентарага, доагорагІа, помещенешка, текущи ремонтага дІадолар, дукъ увзача дийнача низага, автотранспортага, тракторни бадхашка дІайолха затраташ оттайир.

Тракторно - полеводчески бригадашка: бригада духхьала дІабода къахьегам, удобренешка, фуга, доагорга, машинашта дьехкача даьттага, кагийча инвентарага дІадолар, автотранспорта, тракторашта, юрта боахама инвентара, помещенешта текущи ремонт ярга дІадолар, хІаьта иштта дукъ увзача дийнача низагех автотранспортигех дІадолар.

ДІадахачун сом лоарІаш продукци яккхара плана кховчашъяр юкъедоаладу результата хьохлаи лаьрхІа.

Бешамаш лелаеча бригадана (бригадир В. П. Колпаков) продукци яккхаръ плана оттаьяр закупочни маьхах 76,1 эзар сом, ерригача затратай лимит 64 эзар сом дар, хІанта фактически яьккха продукци 80,4 эзар сом да.

Производствага дІахиа затраташ 59,9 эзар сом дар, е 1 сом дІадахача 1 сомех 34 кепиген маьха продукци яьккхар. Бригадо кходен ахча 7198 сом хилар е сом дІахахачи кхаьхар 12 кепиг.

Положене бахьанех колхозе гІолла керттерча средствех 10 процент бригадана лу, из хул 719 сом. Боахама чура расчет юкъайоалаяр бахьан долаш кхелль ахча 216,9 эзар сом хилар. Вахьва йиь бригада 65,8 эзар сома перерасход йир.

Духхьала 1966 шера колхозе 98 эзар сома вІаштгъелар производственни затраташ. ХІаьта 1965 шера хинначул 150 эзар сома маьха дукхагІа хилар продукци. ДукхагІа хилар сагІ - денах доагІар а. Къахьегама овсарле 1965 шера хинначул 10 процент лаххъелар.

Укх шера ерригача бригадашка шерра юкъейоалалъ боахама чура расчет. Из бахьан долаш доа тІара оалзазараш лелаеча фермера Бровкина керте латтача бригадо 1000 фуага 50 сома 10 кепиги мара дІадахнар.

Хьалхарча квартало хьайбаш лелаераша шура 4 процента фуаг 14 процента дукхагІа даьхар соахка цу хана даьхачул.

Производственни программата хьежжа хозрасчетни подразделенешта, хІаьта иштта промышленни предприятешта пхоль[illegible] производствашта тІачІоагІъю лаьтташ участкаш, техникаш, техника, болх беш дола а вешта а хьайбаш, производства кхьйола средствашь.

ВІашш леладу экономически гІуллакхаш совхозий хозрасчетни подразделенешка колхозашка санна лелалу. Цар шоай баланс яц. Боахама чура расчет юкъейоалаяра эш:

— хозрасчетни подразделенешта шера, квартала, бетта йола производственни заданеш а къахьегамен материальни средствашка лимиташ а оттадар;

— подразделенеш боахама - оперативни дьакъе тІехь - тІехьагІа шеръяр;

— бьча дикача балхах коллективашта материальни поощренеш яр.

Цул совгІа отделенейн фермийн производственни планаш тІа оттаду болхлой дукхален болхлой категорешка хьежжа дуй доаца алапе фонлеш кхоххамаш, отделенешкен фермашкен еча общественни боахама юкъарчен расходий лимиташ, жилищно - коммунальни боахамо хулача затратийн доходийн лимиташ.

ХІара бетта план кховчашъярга хьежаш, отчетни данкеш планови заданешца йостий, гучадоах кланаш кховчаш ца ярен къахьегам а средствашь а йоагІеча дукхагІа дІахийтарен бахьанаш.

Хозрасчетни подразделеней балха итогаш юц производственни совещанешка.

№ 1 йола шурий совхоз керттерча лаьттае города Грозне берий лелемба мерза шура лоаттаер е. Совхоза директора Синяткина кхыча специалисташца цхьана юкъейоалаю боахама чура расчет. Из бахьан долаш совхозо шерагара шерага дешкий толамаш доах. 1963 шера фуражни цхьан Іаттагара дерхІаш 2044 килограмм шура лахкадар.

Дахка довкан хебадра мел ош дика хьалеш кийчдаьд. Дика вІаштІехьбакхиб ветеринарни племенной болх. Доахан Іазара дисан. Специалисташта гучаладьинад доахан Іазара дисара бахьанех ниІ уж лерттІа тІа кхабар, дахкара ца кийчдар, хинахьа ца детташ ца лучилга доага.

Дахкаргдоа доалан кхоачам болхлаш дикен кхьабача цар деш дола Іаса дика а унахцІена а хилара совгІа, шура дукхагІа дуи хул. Цудухьа къаьстта терка ю И. М. Бельфера а кхыча специалистана а доакъара.

Совхозе хьайбашта дика помещенеш я, халача къахьегама механизаци яьй. Доахана шоай кий доаттаду.

Доакъара дІаюв вика, чина, горох, суданка, горох-кен яха баьццаш эспарцет, люцерна, суданки буц. Кховчамкхалах белоташ йолаш да доакъар- 1965-чек 1966-чек шерашка хІара бІаь Іаттан дахкаргдоача шинарийнек дьахІа 96 Іаса дир.

Шурий цхьан центнерага дІадолар 12 сома 10 кепиги мара дац. Районе эгара кІезигагІа дІадолар да из, Шурий цхьан центнерь 1 центнер доакъара единицаш мара дІайолаац. Уж районе эгара кІезигагІа дІайолча единицаш я.

Совхоза коллективо уж толамаш даьккар хозрасчет юкъейоалаяр бахьан долаш.

Боахама чура расчета дерриге делцам творчески къовстахе еза. Бригадаш фермаш хозрасчета тІа яхалехьа ерриге колхозашка совхозашка боахама организационни структурага хьахьажа еза, цар техникаш, лаьтта, бахлой низах ашача пайдаш боарамашка а йолаш.

Боахама чура расчет юкъейоалаяр бахьан долаш Нохч - ГІалгІайчен хьайкх латтача боахамашка рентабельность лакхъяьй. Сунженски района «Победа» яхача, XIX-ча партсъезда цІерагІча колхозашка, Шелковской района «Шелковский», - Грозненски района № 1 йолча шурий совхозашка, цу района 1 Мая цІерагІча колхоза республике эгара хадерІа шура йоаккх.

Вай республикан ерригача колхозийн совхозийн рентабельность лакхъяра йоалаш юкъейоалае еза хозрасчет.

В. БАГДАСАРЬЯН,
экономически Іилмай кандидат.

Хьувкъамаш лакхду

Кхаш порадеча хьуний овсай новкъостанца дика хьувкъамаш кхеде йиш я эгара чІоагІагІа йокъан латтача шерашка я. Из гучадаьккхад Казахски хьуи боахама Іилма - тоаккама институте болхлоша. АПН корреспондентаца къамаьл деш кхаш порадара хьу йогІара отдела заведующе, юртбоахама Іилмай кандидата Владимир Базриновс аьлар:

— ДІаюв культураш хьувкъара йола хьоанал миллионаш гектараш долча лаьттага дІайоехача мизз эроле мел за ду кховш да. Цудухьа институт йиллача юкхьанцерча деношка деиз цун коллективо из лоарІаме проблема хервиацай. Къилбседен Малхбоаленен Казахстана тайп-тайпарча почвоклиматически зонашка ядача совхозашка 12 агрохьунмелиоративни стационар йиллай, 60 эзар гектар хулача лаьттан тІехен цига дІаюв кІемашн лорвю 1300 опытно-производственни хьун овса баьб. Институте даннешка диллача, тешшаме даим тІунал ца хулача зонашка кхаш лорадара хьуи овсаша елатий дьувкъам юкъера лаьрхІама 35 процентаго ялдечаш лекку.

ДІаю а Іомадаш латт лаьттан тІаха хьуни хьун петерийн эргергача тайпашта кийчъера, уж дІаюогІара а царна Іунал дара а хьисапаш. Институте коллективо къоастадаьд Казахстана беркІ областа дола лаьтта лораде хьу йогІара хьанъехьа могадераш. Царга хьалхе лаьттай ткъо миллион гектара тІа дІайогІаргъа хьу. Пятилетка шерашка институто дика дукхагІа дерга эгара понагІа пайдане хургдолча тайпара хьун овсаш хилийтарца дувадденна токкамаш.

(АПН).

Ханал хьалха

Цхе бетта плач ханал хьалха кховчашъярад совгІа, вай бетта план а 30-ча дийнахьа кховчашйир Грозненски нефтемаслопровода коллективо. Планал совгІа арахийнар эарош тоннаш мехкаьтта продукци.

Дига къаьстта дика къахьегама хьокхачаш доахаш я нов. Истоков керте латта № 34 йолча установка коллектив. 28-ча мая кийчашйир цо бетта план. Цуд дукха тІехьайновлам ин, Богданов, Марков, Баранов, Кулаткин керте латтача установкай коллективаш а. Ханал ши ли хьалха кховчашъяй цар вай бетта план. Ах шера план 25-ча июне кховчашъе дерхІ цу установкай технологаш.

В. ГОРБАЧЕВА,
тхо штата йоаца кор.

ДИКА КХАБА ДОАХАН

ХІАНЗ укх сахьате республика колхозашкен совхозашкен хьайбай боахамашта интенсификаци елга юхазеттача керттерча бахьанех цхьа бахьан да кийчдеш дола доакъар кховчам болаш ца хилари, кийчдаьчех а хьайба дегІа чел эша кхачан хІамаш йоахкаш ца хилари.

Къаьстта ира латт из дош леттача доахана, оалхазарий, хьакхарчий доакъошка. Дукха тоннаш йол хьекхай, силос кийчъьй, ча вІашкатехад, кхыдола доакъараш Іалашдаьд алараш доалаш ма из гІулакх, кхьметтел уж кийчдара Іалашт тІехкоачашъьяле а. Керттердаш кийчдаь доакъар дика хилар да, хІана аьлча, доакъар дика хилча мара йиш яц маьшара рацион оттае.

Хьайбашка кховчийтача доакъара рацион мааьшара хилийта яхар фуд аьлча, из да хьайбаш онда хилийтара а цогара леттІа продукци хьахлара а мел эшаш йола кхачан хІамаш йоахкаш хила деза из доакъар, яхилга.

ЧІоагІа новкъа а долаш белгал ца даьккхача далац: вайцига каст-каста ниййсалуш да доакъар во-дика хилар теркал ца а деш, алхха цун килограммаш тоннаш юнилга.

Хьайбашкара йола продукци, къаьстта а доахана ду шура алсамъяккхара эгара аьтта болашагІа йола аханара ха хьалпаргъа вай. ХІанэ Грозненски, Урус-Мартана, Шалин иштта кхы дукхача районий боахамашка доахана дика йоахалаий шура.

Баьча тохкамах гучадьнилл доахана шура йоахала бахьан малагІа да. Доакъарийна лаьрхІа гуракъа дІайийпача ка болча культурашца кхоне доахан, кхы эргадоакхаш хІама а доанаш, хІаьта уж культураш хІана йоккъа а енназ. Ховхача силнача доакъарка дукхагІа я хьайбай дегІамашка дІайолда кхачан хІамаш, доакъадоннечунца — кІезигагІа я.

Вай белгалдаьккхача районашка доахана шура йоахалоа керттера бахьан да алхан замалаль халдалца доахана ниййса доакъар хилийтара система дика хьисап а даьй цу боахамашка вІаштІехьдаьккхаза ца хилар. КІезиг-дукха йотгъам-м укх шера кхы цхьаьккхаа а баьб цу гІулакха — бІаьсти тайпа а аьнна, доакъаний культураш хьанкахьа дегІа ца ахкаре.

Доахана шура ца йоахлийтара боахамий специалисташ деххарийла ба доакъарийна лаьрхІа тІайийна культураш малагІча хьал тІа я массава е хоиш хила а, нагахьа сайна цхьанкахьа доакъар везла долаш моттиг нийсъелча доахан кхьча участкашка доажалелга къаьстта а деттаж долча доахана вІаштІехьдаккха а. Хьайбашта массаза а мошен тайп-тайпанен силосе доакъар эш: гуракъа дІайийна, злаково-бобови, вико-овсяной, горохо-овсяной культураш, люцерна, иштта кхыдола доакъараш. Из гІулакх теркал ца деш дикача доахана продуктивность доккха ца душ юсаргъйц, дикка чухнахье дагІа боахамашка дІакхоачаш долла бермат: дуаха шурех.

Масала, гуракъа дийна рошь трубкагІа уагІа дахале цу рошта тІа доалало доахан Грозненски района Ленина цІерагІча колхозе, хІаьта цу хана дикка кІезигагІа хул рожаяра хьайбай дегІага дІаболла кхача. Из бахьан долаш дукха центнераш шура яьлар колхоза. Иштта цу тайпара гІулакх Грозненски шурий совхозе а хилар.

Юрта боахамерча хьайбашта телача доакъарий рацион маьшшара дика хилийтара бокхача лоарІаме да люцерна а кхыйоли дукхача шерашкарен цхьан шеварен бобови культураш а цу рациона юкъъаьллийтар. Дукххача колхозашкен совхозашкен хьайбашта телача доакъарий рационацара эгара доккхагІа дола кховчамболар да цу доакъарийца белок кІезига хилар.

Белокага диллача маьшшара дерхІа йиш я хьайбашта телача доакъарий рацион нагахьа санна хІара доакъара единица 90 — 100 граммал кІезигагІа йоацаш белок хуле. ХІаьта маларга аьлча хІара доакъара единица доарнІаш вай хьайбашта ду белок 50 — 60 граммал дукхагІа хилац. Доакъарца кхоачам болаш белок ца хилара чІоагІа юхаетт хьайбай а оалхазарий а продуктивность лакхъялга, дукха а дукхагІа доакъар доалле делаш хулийт продукци единица яккхара.

Эшшача боарама доакъар а доацаш, хьайбаш мецa лелаларах Іалаьмате доккха зе доад боахама. 1966-чa шера юрта боахача Министерства хьайбаш кховбача 27 совхозах 13 совхозе пайда ца беш хилар хьайбай доакъош. Из гІулакх теркача гучадьнилд хьайбай боахам иштта тІехьабуеаш хилара керттера бахьан доакъар кховчам болаш ца хилар, долаш дар а освала хилар, доакъарийга шийга дІабаха мах лакха хилар долга.

НАГАХЬА санна доакъар кІезига а хилча, долаш дар асала а хилча, тІаккха из доакъар, хьалуш пайда а беацаш, зехьа доаду. Из бахьан долаш за цхьадолча боахамашта деттаІала доагІІача боарче хьайбашта дуд тІа ца деттадаш, мадам Іаьва ловзо, 1000.

Іан замалахь хьайбашта шоаттта кхоачам кургбоалаш доакъар Іалашдара вай республикенча совхозаштен совхозаштен къаьстта боккха ловзахІам болаш за хьайбашта силос кулдийтилга. Цхьабаькъда, укх тІаккхавча шерашка боахамаша теоке кІезигагІа ю силоса лаьрхІа хьажкІаш хІаэра, хІаьта уж дІайийначара яхазза хьувкъамаш геттара кІезига да.

Сидоса а вошка йолаш юе а лаьрхІа совхозаша дІайийначa хьажкІех хІара гектаро тІара чубоза хутжхъан алла 102,5 центнер мара хилланар силоса. ХІаьта из хьалхьаньан а тІеххаьнна оала доакъар дар. МагахЬа санна люцерна, горох, соя, иштта кхьйола дукхагІа дІаоалга вІаштІехье на лаьккхача, алхха цхьан хьажкІана кховастайлургІовдаш проблема цу шоштта а дика а доакъар хулийтилга. Практико хьахьекхад, белокаш дукха йоахка доакъар са а телаш, дукхьала хьажкІий силосаций доакъара совлоашнан хьайбаш кховбаш хилча хьайбай продуктивность лакхлуш ца хилар.

ХьажкІех ца а етташ силоса лаьрхІа тІаб еза кхьйола культураш: гидуарган, соя, хьерчаш йола кхош, иштта кхьйола бобови культураш. Геттара боккхача лоарІаме да комбинированни силос кийчъелга, — ши лаькха хьажкІаши кхаа закъа бобови культураши а еттаю. Цу хьайпарча силосацa доакъара единица лоарІаш 90—100 грамм белок хургья.

Кхы тІехьавзаха йиш а йоацаш дукххача боахамашта хьалхашна латта доарІамера декхар да дукххача шерашкара бьццаш дукхагІа дІанелга. Деррнгача оахам долча лаьттах 10 — 12 процентал кІезигагІа йоацаш хилийта еза уж баьццаш. ХІаьта хІана укх сахьате вай республике, юкхьара лаьрхІача, деррнгача оахача лаьттах алаха 5 процент мара яц кІалахача шерашца дІайийна из буц. Сунженски, Назрани, МалгІабика районашка кхы а кІезигагІа — 2—3 процент.

Іан замалахь доакъарий рацион маьшшара дика хилийтара бокха лоарІам болаш за кийчдаь доакъар ца тадхийташ лелалар. ЛерттІа доал а деш, тала а ца тадхийташ, доакъар дика лелаладьд «Ачтуринский», «Горячеисточненский» совхозаша. ХІаьта «Гехинский», «Джалка» совхозашка тІаьла йоллашехьа вІашка а теха йоалийн шоалагІа хьекхача люцерна 30 процент совгІа йол, 17 процентал дукхагІа тІоахал хила йиш йоацача метте, 27 процент тІоадал а йоллаш вІашкатехар цар из.

ХІанз, доакъараш кийчлу за хьаьттача хана, къаьстта дукхагІа теркам тІабахийта беза доакъаб дукхагІа витаминаш йоалуш хилийтаб. Дикача аьла килограммах 20—30 миллиграммаш кІезигагІа йоацаш каротин йоалаш хила еза, хІаьта тохкаш бича из ерриге а 3—5 миллиграмм мара йоалаш хилан доакъараб. Іаьсех лхарош леттаьалара, доахан Іазара дисара хьайбайн оалхазарийн продуктивность лоха хилара цхьа бахьан да шо дуаш йола доакъар витаминаш кІезига йоахкаш хилар.

Витаминни баьца хьоар кийчлу агрегаташ йолча боахамашка укх шера маместа дукхагІа кийчле деза из дика доакъар. «АВМ-0,4», «2ЛСТ-400» яхача агрегаташца кийчдьча баьца дикача хьоара хІара килограммех 0,7—0,8 доакъара единица, 14 процентал кІезигагІа йоацаш белок, 150—200 миллиграмм каротин йоала.

Витаминни баьца хьоар шоа доакъара юкъедахьоах хьайбашта, оалхазарашта, Іаьсашта телача доакъара рацион тоже йиш хилар № 1 йолча шурий совхозага, «Ермоловский», «Красноармейский», «Горячеисточненский» совхозашка, цудухьа лакхъелар шоа продуктивность.

ДИКА доакъар кийчдева укх шерре а лепа доакъарашта анализаш е еза республикански, зональни агрохимически лабораторе. Лаборатое аьча анализах кийчдаь доакъар дика-во дила леза из кийчдаьрашта луш дола алапеш. Кийчлу доакъар дикаво мишта ахча дешага а хьежжа, юрта боахама Министерства коллеге хІана дукха ха йоацаш боахамашта мотадааш 1 класса йол кийчдьчарна 40 процентага кхаччалцен — II класса йол кийчдьчарна 20 процентага кхаччалцен совленагІа алапеш уІатехнага.

Маьшшара дика рацион еттара чІоагІа теркам тІабахийта беза гІулакх да доакъарийца минеральни хІамаш эшшача боароме хулийтилга. Кхоачам болаш хила а боарамал тІехьаьлча а зене я уж хІамаш. Гучадаьккхад, масала, доакъарийца совнагІа нальци дилча, цо кхыдола доакъар хьайбай дегІах дучилга юхадеттаж хилар, хьайбай продуктивность лахъеш хилар.

Лабораторни анализаш хьалхьахал лоатташта кхерча йоне доакъара кальци боарамал совгІа хилара кхзний зоне ма кховчам болаш на хилари. Цо къаьстта дика хьахьахал доакъарийна мий ханнахьа химически анализ ю боккхача лоарІаме хилар.

Доакъарий таблицашка хьахьухкачех на лоарІам, доакъарашта лабораторе аьча анализо хьахьукхачох лерхІа деза рацион оттаеча хана доакъарийца кхачан хІамаш мел я. ТІаккха мара йиш хургьяц Іилман ларда тІа дика рацион оттае — из хьайбайн оалхазарийн продуктивность лакхъяра лар я.

Г. ПЕТРОСОВ,
Нохч-ГІалгІай АССР юрта боахама Министерства керттера зоотехник.

Дика къахиннай баьца номараш Грозненски района № 3 йолча баьццадарий совхозе. ХІанз кьухьаш чуэцаш латт совхозе. Из болх дика бея совхоза цхьоалагІча отделене. Отделене къахьегамхоша юбилейни шера 500 тонн баьца номараш кхое лаьрхІад. Хьакиначa дьувкъамга хьежача из дош кховчашдергда цар.

СУРТА ТІА: (аьрдехьара аьтте-хьа) бригадир Тамиля Андреева белхло Малина Ишхаева баьца номераш чуэцаш ба.

В. Юшкевича сурт.

Эльбруса юххера туристски база

Юбилейни шера 200 эзар гаргга сог кургаа Эльбруса юххерча туристски базе.

Ши корта болча лакхача Кавказски лоаманца — Эльбруса юкхе хьалъьай «Иткол», «Азау» яха комфортабельни отелаш. Лакха лоам тІа хьалхаь йоалаш латт 520 моттиг йола «Чегет» яха отель, хьаеллаш латт керда ресторанаш, кафеш.

Юсеньга яхача лоамa боснагІона ула школьникий туристски база. Аьхки каникулаш йолча хана укказа кургаа баркІ бІаь совгІа дешархо. Альпинизмал совнагІа, спорта кхы зайпаш леладе а йиш хургьа укказа кагирхой. Массе тайпа спортивни гІирсаш а чудолаш йола стадион хьалъьай Эльбруса юкхе.

Юбилейни шера салоІаш барашта хоза совгІат хиннад Чегет яхача лоам тІа бодача муша-гІандий, наькъа шоаллагІча аргІах. ХІанз кхаьча 3 эзар метр уагІбур наькъахой. КхоалагІа аргІа хьалъьь ышачул тІехьагІа бІарча, шу Чегета дикка йиш я лоамашка лыжаш хехкарашка. Цхьан станце хьайийллай укказа моттигашка, эгара наьлара лакхача лоамара кафе.

АПН корреспондентага Эльбруса юххерча салоІача база директоро СССР спорта мастера Залиханоф Хьусейна баьча хоамах, база шерашка хІара шера аьлен ши миллион сом гаргга ахча. 1959 шера дена альпинистага 16-чега кховчаш дукхагІа хиннай туристски базаш. Альпинисташта керда отелаш цІенош хьалдаь даьнначул тІехьагІа Эльбруса юкхерча салоІача базо шера чуэцарга 360 эзар сог.

(АПН).

№ 11 ЙОЛА «АГИТАТОРА БЛОКНОТ»

Кепа а теха араьннай КПСС Нохч-ГІалгІай АССР обкома пропаганда агитаци отдела «Агитатора блокнота» аргІанка йола номера 11-гІа номер.

«Сийлахь-боккхача Октябра 50-гІа шу дизарь кахъадоллах» цу вуьрнкана кІал цу тІа кепатехай «Октябра идеяш денале чакхьйдо» яха Ч. Фоминова статья. Цу тІа боаш Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революцие дунен халкъашта юкъера лоарІам. Цу кІал кепатехай иштта Грозненски мехкаьтта института КПСС кафедра заведующе, исторически Іилмай кандидата В. Филькина «20-гІарча шерашкара комсомольцаш» яха статья а.

«Политинформаторашта дола тха хьехамаш» яхача рубрикана кІал я довента, исторически Іилмай кандидата М. Логиновай «Политинформатора книжкаца, журналаца, газетаца беча балхах лаьца» яха статья.

Блокнота тІа кепатехай республикерча наха юкъерча политически балха хьакъехьарча хоамий подборка. «Сийлахь-боккха Октябрн Нохч-ГІалгІайчен» яхача тема хьакъехьа деша могадеча литература список.

Ю. ПОВАЛИЕВ.

ЖА ДЕБАДУ, ТХА ДУКХАГІА ДОАККХ

Шерагара шерага жа деба а ду пачхьалкхенга дуккхагІа духх а доах Шелковской района боахамаша.

Жа дебарга хьежжа дукхагІа я доаких пачхьалкхенна дІа а лу дика тха. Юбилейни шера планах 13230 центнер тха доккха дезаш ба района жа леладераш. Юртбоахама управленех колхозий кулгалхошей специалисташей яхачох пачхьалкхенга тха доахара план тІехкхоачашъергья укказа.

Цунна тешая ду района ерригача колхозашкен совхозашкен жа даргари тха классах харжари ший ханнех ниййса вІаштІехьдаьккхаи хиларо. Районе вІашагІъеллай ййитта электрически машинкашца жа лорга пункт, цига болх беш хургба бить бІаь совгІа жа лоргараш, дукха гІулакх ду кахи специалисташи (классировщикаш, агрегаташ тоаераш, пресовальщикаш, хьыбараш).

ХІанз ерригача пункташка болх бергбола нах болаш ба, эгара хьалха иштта хул хьожаш жа ларга делалдьд, нийслуш дола кагий кховчамбоапараш дІадаьхад.

Ши колхозе дІадоладаьд жа ларгар. Ткъаь итт эзар устагІа ба укказа ларга безаш. Эгара хьалха ала деза «Коминтерн» яхача колхозе жа ловргилга Іилмо малаккхара ниййса вІаштІехьдаьккхалга.

Цхьа пункт шоаткъа машинка болаш я — цу гІулакхо торе хулийтаргъа къахьегама овсарае лакхъе а хьалоаккха тха дика келийта а. Ерригa технологически процессаш халланза кховчашъе вІаштІехьдоал жа ларгарий. Жа лоргача болх беш мел барий дика къахьега йиш хургйолаш деррга хьалаш долаш да. Пуните цхьан оагІорахьара хьатІаккхул жа. Жа лорграша Іоалькха тха тарвза тІа дІатІаккхухь, классах тха къоастлуи упаковка юн истолаш вІашй тІехьа - тІехьа латт. ХІаьта пуните доккхий кораш долча паргІатача здание шин пенаца хьаллатт хІарани ткъо машинка йола истолаш. Истолашта юкъе хьачудоалалу ларга деза жа, хІаьта ларга даьнвараш пена юхе гІолла арадоадийт. Здаьнеь юкъе латт классировщика истол, цунна шиъ оагІорахьа тарадаш да. ХьатІадена тха азачул тІехьагІа классировщика истола тІа дІатІалуда. Шоай болх дика боазача классировщика Колесников Александрен колхоза зоотехника Л. Пототкиен тхан хьовса дІоахал, цун дитъкъал белгалду. ЦхьоалагІчен шоллагІчен классах да тха. Иштта классах къоастадаь тха хабинашка дІа а кхухьаш тоІалеш маркировка еш пачхьалкхенна дІадала кийчлу.

Белгалдаккха деза, укх шера укказа кхы а керда гІулакх юкъедоаладь хилар. ХІара ІулаперЧа жена тІера даькхача тхана анализ ю лаборатори хьайийллай колхозе.

Тхан дикалга хьежжа мах лу пачхьалкхено. ЦхьоалагІча класса цхьоалагІча подклассах долчох итт соми кхоазгкъе итт кепиги, шоллагІча класса тІа подклассах долчох ийе соми итт кепиги. Цудухьа шоай ерриге гоазал тІайоккхийт жа лорграша тха дІаьхагІа, дикагІа хилийтара.

Жа ларга доладеннача шин дийнахьа 2568 устагІа ларга пачхьалкхенга итт тонн совгІа тха дІаленнад колхозе.

Цу лоарІамерча кампане хІара дена гучабуза къахьегама турпалаш. Колхоза дикагІболча жа лорграша Альмурзаев Рамзана дийнахьа 85 устагІанна тІера 287 килограмм, Іабдулмежидов Іалаудте 78 устагІанна тІера 293 килограмм тха даьккхар.

Шоашкара лакхара хьекхамаш гойташ овсаре къахьег прессовальщикаша Сайко Петра, Морозов Василе, Рожков Михаила. Жа лорграшта дикка новкъостал ду машинкаш ираераша Тутарикиев Владимира, Сайко Виктора, жа хьатІаккхулача Семенова Николаи, Бориев Салмана. Жа лорграш сапа латташ ха аргІан.

Боккха теркам тІабахийтай укказа жа ларгача белх берий къахьегампара материальни безам совбаккхара. ХІара пхи ди цассаза Іоал итогаш ю, хьалха латтарашта кхоь ахчан премия хьежаю.

Жа лорграшта юкъе культурно - массови болх беш я Волкова, Коротконенч, Федина. ХІара дийнахьа араййоах «Къахьегама листок».

Иштта ткъаь дийнахьа жа ларга баьнна пачхьалкхенна 1480 центнер тха дІалела дерриге ишаш тІададейтад колхозаша.

Ларга дезаш ткъо эзар совгІа жа да Ленина колхозе. Жа ларга цига пункт вІашагІъеллай укказа. Цох цаІ ара бурунашна я. ХьатІаккхула жа тхана дика долаш да.

Духхьал жа лоргача машинкий тата мара хІама дац жа лоргача цІагІа. Халланза дІакхухьа истолаш тІара тха. ТІагІертта дахьегаш ба жа лорграш юбилейни шера шоаш тІайийнача социалистически декхарех пачхьалкхенга цхьа эзар ши бІаь центнер тха дІадалара.

Дерриге низаш тІалахийта къахьег укказа, цхьабакъла болх кховчам болаш ниййса вІаштІехьбаьккхабац.

Тарaз тоальяц, тха дІахьухьараша номераш туалаю, цхьанне даькха тха вонзаа дІалалу, «Коминтерн» санна жа лорграшта хІаранена оттадь листок аларе хургдалар. Цу МалагІча миштa ларгаб хац, хІана аьлча басарашна жа ларгачун номер оттало устагІанна. Колхозе шоай лаборатори яц.

Тха ца техаш юха ца лоргаш йина болх барах торо хургья хІадоар кІезигдеш жа лелалара боахам рентабельни дилийтар.

П. НОВАКОВ.

«СЕРДАЛО»
3-гІа агІ[illegible] 6 июнь 1967 ш.

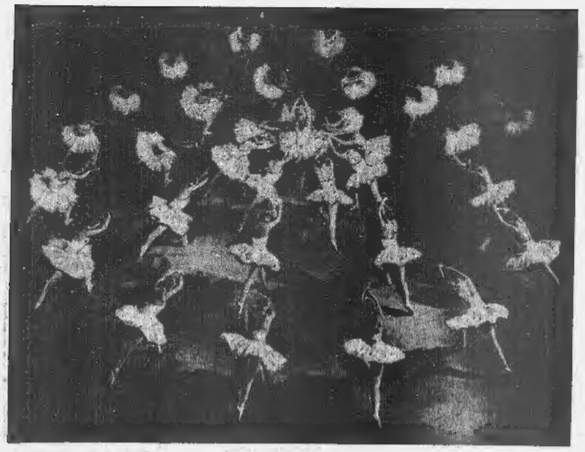

«СА МОСКВА» ЯХА ФОТОВЫСТАВКА
Е. Умнов. «Лебединое озеро». ТАСС фотохроника.

ДУНЕ ЦХЬАН КIИРАГIА

ПРОВОКАТОРАШТА ХIАМА ТОХ IАРБАША

Гаргарча Малхбоале юха а тIаьхьхьий дуIан моржаш. ЖIаналхача дерригача кIирагIа хIара дений телеграфан радиоси дерригача дуненга бо хоам бора Средиземни форда тIара 6-гIа американски флот хьатIадоагIа, яхаш. Кипта районо нюнь болалуш хьатIаьэа дар «Саратоген» «Америкен» яха авианосецаш, «Литл-рокин» «Галвестони» яха крейсераш, 10 эсминец, кхыдола кемаш. «Америка» яхача авианосеца тIара «Нью-Йорк таймса» корреспондента беча хоамах, 6-ча флота берриге ниэ» кемашта цхьан хийнахьа никъ балла марен авианосенаш тIарча реактивни истребителашта — бомбардировщикашта 20 минута яххала марен гаьна йоацача Александриа яхача египетски порта тIабераба ба.

Гаргарча Малхбоалера хьал цIенхаштта ирдара юха хIайолайир Израила. Цу меха пачхьалкхен лейтелаша, царна премьер-министр Эшкол а волаш, цкъа хьийха ца Iеш дуккхаза оах тIаьхьийдаб ловлахарча Сирехарча тIема. «Морнинг стар» яхача английски газето беча хоамах, Тель-Авиво оттаьяр Сирела 16 е 20 мае тIом хIайолабергболаш план.

Цхьабакъда Сири вIалла дага а доацаш хIал а бита. из ше цхьаь йолаш лаьохIа хиина гIулакх дехар. ВIашагIкхийттача IарбиЙ Республика правительствага шиЙ хиппахьа хIакхаьчар дуккха дола израильски эскар Сире доазон тIа оттарах йола сведенеш, пожарашха боача меха новкъостал де чехика оарцагIьлар иш. ОАР-а правительства эггара хьалха хIаэийхар 1956 шера англо-франко-израильски агресси хиннача хана дена Израила доазонца латта ООН-а эскар хIадаккхар. Из эскар цига хилаво Израила аьттув боаккхар берриге шиЙ тIемо ниэ Сире доазонна хьатIаоаа. Сирийски халкьо доаттаба кьонахчал дола кьовсам хьал а доацаш, кхьча IарбиЙ пачхьалкхенаша а пьлар, нагахьа сина Израила тIом болабойн, Сири хьаллоацаргьл оаха.

ОАР-а тIакйца тIема гIулакхаш бахьан долаш Израиль шиЙ эскара цхьадола закъа мекха кьулбехьа хIалахийтанза"дпакхар. цулухьа Сире доазонна тIаоаа латтар кIезигделар. ГIулакх иштта хулиталар Израилан из хьаллоацача англо-американски империалисташен загалоацаш хиина хIама дар. ООН-а эскар цига хIадаккхарах дола дош хIаьхдаь ООН-ага дунийтаргла вай, цу хана Израила Сири йохае кхуьргдолаш, боахар цар.

Шоай план ехача израильски экстремисташ хьалхьебераша чехка хьагулйир Кхерамлен Совет. ТIадоьлалир Средиземни форда малхбоален дакъа тIа американски английски флотий кемаш. Цунца кхы цIаькха хьахьекхар, израильски провокатораша лелалу гIулакхаш дуккхача дакъе мехкааьтта монополеша лестам телаш хилар, эггара хьалха американскичар а телаш. Цу делошка шиЙ бахьан зоацаш белгалдаххар «Нью-Йорк таймса», дунен шоллагIа тIом хинначул тIехьагIа цу районера йоахаш-боахаш англичанаши французаши хIа ме боах, цар моттиг хьалоацар ВIашагIкхийттача Штаташа, яхаш.

Персидски залива районе дунек тIа доаккхача мехкааьттах 27 процент доал. Цу районерча американски компаней капиталовложенеш 2,5 миллиард доллар совгIа я. Американски английски компанеш кхераш я шоай мехкий Iадама рулкъаш гIаьра дьисане хIадоахаш хилар соцаделга IарбиЙ мехкашка дакхлуш хиларах. Иштта хьалашка мехкааьтта монополеша Израилах шоай хьашташ доладергдола колониальни надсмотрщик дерхI.

IарбиЙ мехкаша шоай лоIаме хилара тIехьа доаттабеш бола тIом хьаллоаш дерригача дунен тIарча халкъаша. Йоккха а тайп-тайпара а новкъостал ду Советски Союзо IарбиЙ мехкий халкъашта. Советски правительства 24 мае Гаргарча Малхбоалерча хьалах заявлени яир. Цу заявлене тIа хьалхехьа а хIахайтар цу районе агрессе планаш кийчъераш мугIийтарг ца хилар. Дунен общественносто шекo йоацаш кхетадир Советски Союза правительства заявлени бIоахбекнача керта шийла хиЙ саппа дарпа Iаткъар.

ВАШИНГТОНО НИЗ БУ

Юкъарчал доацаш Гаргарча Малхбоале оттача хьалаца"ювзаенна 2 июне ВIашагIкхийттача Штаташка хIайоаденнаЙ английски премьер-министра Вильсона визит. Дуккхача арадьарча политика обозревателашта хетачох, Гаргарча Малхбоален Къулбехьен-Малхбоален Азен шоаш доаттаю агрессивни авантюраш кхы а чIоагIагIа хьаллацийта гIерташ Англеа низ бе дага я Вашингтон.

Авторитетни болча нахага ла а дийгIа. Юнайтед Пресс Вашингтонера хоам бу. «ВIашагIкхийтта Штаташ, къайлагIа дувиа а дувлаш. Египта духьалара коллективни гIулакхаш керттерча фордмарча пачхьалкхенашка хьаллацийта гIерт», яхаш. Иштта коалиции дарз йоала еа IарбиЙ мехкашта духьалавча наI йолча англо-американски фронте. Цу темах лаьца пачхьалкхен секретара Раска къамаьл даьз Вашингтонерча английски посолаца. ТIема-форта низаш вIашагIтохарах йола уйла чIоагIгIа йоашхаш йийнар Вашингтоне кхьча мехкашкарча гIулакхий английски пачхьалкхен министраца Томсонаца.

Вашингтоно дерхIачох, къамаьлаш дита а дита, гIулакх хIадоладе ха кхачай хIана английски премьера. «Юнайтед стейтс ньюс энд уорлд» яхача журнало йоах. «Суэца малхбоалехьа кхерамале хьаллацара новкъостал дергда» аьнна дешна дош кхоачашдар Вильсонагара хIалех американски дуйгалхоша. Юнайтед Пресса дешашца аьлча, цхьана тIема-Форда операцеш ярах дийна ца Iе а тардуьгда уххаза, «Насера духьал яха мотаргйола финансови экономически пычаганш а йолаш я», — яхаш белгалдоах агентства.

Цунца цхьана ВIашагIкхийтта Штаташ гIерт шоай хIамагIча партнерага Вьетнамера американски агресси дхы а чIоагIагIа хьаллацийта. «Монд» яхача французски газета хетачох, Вашингтоне Вильсона жоп дала дезаргда «Къулбехьен-Малхбоален Азе малхбузен пачхьалкхений тIема гIулакхаш хьаллацара юкъе малагIа дакъа лаца дерхIаш мукъагIа я Великобритани» яхача деша.

РИМЕРА ТОРЖЕСТВАШ БАРТ ЭГIАРО ТОЛХАЙНР

Гаргарча Малхбоален Къулбехьен-Малхбоален Азен хиннача событеша шоаш хоклийтаб укх кIирагIа Риме хиннача торжествашта. Укхаза баьхнар «Юкъарча рынка» алх мехка — Итале, Франце, ФРГ-а, Бельге, Голланде, Люксембурга — премьер-министраш. «Юкъарча рынках» долча римски договора 10 шу дизар деллеча баьхкабар уж.

Цхьабакъда, наIараш хIакъайла, сиг чу ца атташ яьча совещане дакъа лоацараша ца хьоалеш йитанаар Гаргарча Малхбоале хиина событеш а Вьетнамера американски агресси а. «IаьоЖа моржаш гулдуш датт гаьнарча Къулбехьен-Малхбоален Азен Гаргарча Малхбоален», — аьнар Итале президента ше гулбенкарашка къамаьл деш.

Юбилейни торжестваш саикъерламаза йора «Юкъарча рынка» керттерча партнераштa юкъерча чIоагIгIача вIашдухьаленаша в. Царех керттера вIашдухьале яр ВIашагIкхийттачо Штаташца леладе везача гIулакхий дешен цунца хувзаленна долча «Юкъарча рынке» Англи хьеацар лешен хьакъехьа йола Франценеи малхбузерча Германеиаи юкъера вIашдухьале.

Совещане къамаьл даьча Франце президента де Голла аьлар Англи хьаэца йиш яц цо ше ВIашагIкхийттача Штаташна къаьстта дола гIулакхаш мел лелаяеча хано. Шиш бахьан доацаш кхераш французски президент Англи хьайицача по американски монополешта болча пайдана цхьа тийша бола барах. ВIашагIкхийтта Штаташ, ховш ма дий, «Юкъарча рынка» мехкашта юкъе яха гIерт. хIана аьлча цар торговлера таможенни пошлинаш вIаши дох а ш. арахьара дакха таможени йоакъаш хулача конкуренцех шоаш лорад а ду. Де Голль кхераш хилара дарз я американски эггара йоккхагIа йолча монополей эггара йоккхагIа йола филиал Англе хилар.

Французски президент цхьаькхонех а кхерар. юрта боахам легIабоалабара эша пачхьалкхен йокхий субсидеш Англе хиларен. хIаьта иштта хьалхагIа Британски империна юкъелодхаш хиннача мехкашкара дарегIа продовольстви хьайне йиш хилавоп Малхбузен кхьча мехкашкара, юртбоахама продукташ йоахаш бола нах, эггара хьалха Францеса бараш а болаш, нийса доацача хьал тIа оттабеш хиларах. Бакъда де Голла хьадла хьаалаьцар Малхбузено Малхбоален Европана юкъера гIулакхаш легIадара болча пайдана Итале Министрий Совета председатела Моро дийцар.

Франце позицева духьал къамаьл дир Малхбузен Германе канцлера Кизингера. «Юкъарча рынкана» юкъе ше йита аьнна Англе дагь дехар хьалхаьцар цо. Англе дехар хьаллакцар Бельге в. Но аьлар. «Юкъарча рынкана» юкъе долхача мехкий кхьча мехкашкарча гIулакхий министрий таргтарча хана хургйолча совете дгаца хоагIар керда членаш хьеацаш цхьа барт хилара принцип деша боккъолах.

Риме вIашагIкхийттача юххера а Англе, хIаьта цунца цхьана Дании Ирландии хьеапара дош ца кьоастадеш дитар. «Юкъарча рынка» членаш долча мехкий кхьча мехкашкарча гIулакхий министраша дунцараолаш хIаделар ца дош. Сообщества цхьаппаболча доакъошхошта, хIаьта цун берригача членашта ВIашагIкхийттача Штаташта юкъера ира вIашдухьаленаш йоаш ю. «Унита» яхача итальянски газето белгалдоахакх. «Юкъара рынок» ятт шу хьалха массехк болча Малхбузен Европа мехкий монополей Союз а йолаш хьаьра духхьалара результат из хилар. Уж мехкаш цхьатавра экономически легIадоагIаш ца хиларо чура таможении барьераш лот ме ду даккйора вIашдухьаленаш. «Юкъарча рынке» хIанца ше аьнна Англе хаьча дехаро вIашдухьале даккхьяр мара кхы хIама дац.

Г. ШИШКИН. (ТАСС).

Курсаш хьайиллай

Республикански культпросветбалха кабинетеи культпросветучилищеи культура Шеной инструкторий-массовикий квалификаци даккхьара цхьан бетта курсий занятеш хIайоалаеннай.

Краеведчески изобразительни искусства музейша халкъа кхолламе Шен методически кабинетеи машинпалькъахой культура Шен атеиста кабинетеи бу болх бохаргба курсанташта. Иштта М. Горьке цIерагIча клубе, В. И. Ленина цIерагIча культура Дворецe, Кирова цIерагIча парке, кхычахьа тематически сайренашка дакъа лоацаргда цар.

Кагирхой пролетарски интернационализман советски патриотизман уйлаша кхебара, научни атеизма пропаганда яра, керда цIейшн обрядаши советски нахьа нахара юкъедахьара, клубашка наглядни агитаци кийчъяра, дуккха кхыйола знанеш эцаргьа цу курсашка деша багIараша.

Курсашка деша багIа МалгIабива. Сунженски Шаьла, кхьча районашкара боллой.

Х. БЕРСАНОВ.

ДИКАЧА НАХАХ

ЦАР ЛОРАЮ УНАХЦIЕНО

IуЙрийна бархIагIа дола сахьат. Шерра шиЙ вIаараш йоархьаь йилуш латт дошо наьх. Массаза цу хана цIагIара араболл Ужахов Ибрахiима Мочкъея цун сесаг Лейлаи. ВаЙ вахаро эггара доархIамегIа йола говзал я цар яр. Уж ба лораш. Царех тийша хила а хиннах, хIанзчул тIехьагIа хург а да дукхахача наьха вахар.

Шоай бераш берий бешамошка дIачу а дий вIашагIкъаьст Мочкъей Лейлаи. Мочкъа Грозненски шоллагIча городской больницерча патолого-анатомически служба заведующи ва, хIаьта Лейлас лораю кхуш йоагIача тIаьхьен могашала, цкълагIа шу да из город Грозненча № 6 поликлинике берий лор йола. Шоай болх царна селла дукха беза хиларах, цар лоалахоша, уж боаача лаха ва: цар бераш а лораш хила мег. Из хила тардуш в да, хIана аьлча дуккха хов царна даьн наnаси шоай балхах ланца дуццараш.

...Мочкъаси Лейласи хьабена кхьхьетами никъ доаца бале а сийлен никъ бe. Кхуьна боагIача хана дуккха хул когархой уйлаш. Цхьабараша дерхI гIиллопьоча балха баха, цкхаэ хьехархой хила, кхоалагIбарий лораш хила уйла я; иштта кхы хIахо. Мочкъас кхьхьаьнна дахьрхIар гIиллопьерий говзал Iоеле. Из деша вахар гIиллопьерий техникуме. Дика дешаш йистеяьккхар цо из 1949-ча шера. Цу шера дена 1955-ча шерага кхаччалца Мочкъас дакъа а доацаш дуккха гIиллош хьийтир Карагиде. Цига се балха волча хана дуккха уйлаш йора аз йоах нов. Ужахова могаш а хиича, цхьаькха балха говзал IомайЙча дика дацар-хьегI яхаш. Каст-каста дагадохар лор хила. ГIиллоеьо инженер хиларал совгIа, пайда укахцIено лораю инженер хила дахрхIар Мочкъас.

1955-ча шера Карагандински медицински институте деша воза нов. Ужахов. Дика деш по институте. Теоретически а практически а лорий балхах из хиша кхеташ хиларах хIоалагIа курс чакт ма лакхатенгехьа деша вагIаше а больнице балха хьежаву из. Цига кIоаргагIа байзар цунна шиЙ болх. Кхы а дикагIа деша волавелар. 1961-ча шера Караганде арахьиннача «медицински кадраш» яхача газета тIа кепа теха я «Хьона Дикье, хьана лораш» яха статья. Цу тIа буьц цу шера тIехдиина пачхьалкхен экзаменаш хIа а енна институт чакхьбьяккха хьона лораш. Дахьенна дуккхагIа вIаьмача уж хIабаха кийча хилар а белгалдеш цу тIа. Царна юкъе эггара хьалхарчарца цIи йоаккхъ Ужахов МочкъиЙ. Цу шера из хьожаву ваЙ республике лорий болх бе. Цига ше деша вагIача хана шийна ше саннa болча бIаьн студентаьта хургболча лораштa а кIоарга лорий говзал йоаийтача профессорашта из. Золина, Саядоша, Хохлова, Цейкина, доцента Захарова хIаьи а тIехьа чIоагIа баркал яхи ца Мочкъа.

1961-ча шера дена 1964-ча шерага кхаччалца город Грозне судебномедэкспертизе болх беш хилдер нов. Ужахов. Цу хана гучадоал из баккъонна вола специалист хилар. Цул тIехьагIа из хьожаву эггара бехктохамегIеш доархIамегIа лоархIача балха тIа — город Грозненча шоллагIча городской больницерча патолого-анатомически служба заведующецала. Керттера патологоанатомист ва из цига. Служба диагноз йоацаш, операци е йиш яц. Дукха хул тахана хала дола лазараш. Цхьабакъда унказа гIалат ваца йиш яц. Дукха за йоацаш рак яха лазар за аьнна диагноз а отталь сат воалавир больнице, лазар боккъонца малагIа да хьежар служба лораш. Цунна кхы лазар хилар гучадьлар, операци из еш йисар. Уж сагаш йола моттигаш дукха нийсалу. Из специальность йола лор цу отрасле ерригх профессеш йоаааш хила веза. Из дика хов Мочкъийна а.

Гесталоги — лорий балха юкъе эггара чоалхамегIеш бехктохамегIеш бола болх ба. Цу специальностах болх беча лораштa хов мичара лазар хьадалынах... Царна тIехкашна хьежача хов дуккха шераш хьалха венна сат мел за аьнна хиннан. Из болх дика бова Мочкъийна.

Цо къахьегарга хьежжа за Мочкъийна тийнна совгIаташ а. Дуккхаза баркал яхад, къахьегана яликка тIа хIа а ладеш. Караганде болх беча хана тийнна Сийлен грамоташ а дукха я. ХIаьта укхаза болх беча хана а цунна тийнна здравоохранене Министерствай медицински болхлой обкома союзеп Сийлен грамоташ.

Иштта кхьха унахцIено лораеш я, город Грозненча № 6 йолча поликлинике болх беш йола цун сесаг Ужахова Лейла а. ДиканагIа шу да из цига болх бу. Дика тешал ду цунна наха. Сиха ваццагIйоал из хамоташ хиппача бера дарба де. Нагахьа сани бер больнице хьала йиш йоацаш хила хилча, сиха кхоач из цига. ХIара дийнахьа из хьажа еаш больнице доаладь хул 45 — 50 бер, хIаьта кхайкача яха хьажа саш хул 10 — 15 бер. Цун из дериге де вIаштIехьа а хоал. Из болх бешешхьа а общественни балха тIа а хьинаре дакъа лоац цо. Поликлиника профсоюза местконa член а из. Уж дехдараш а толама кхоачашду цо. Иштта нах дукха безаш, царна эшача хийча ба УжаховгIар, цулуьа уж дукха а беза нахa.

Б. КОСТОЕВ.

Журналистех дола фильм

Документальни фильмаш доахаш йолча Центральни студе гIадбира журналисташ «Известиш» дешараш «Дерригача 24 сахьата» яхача совьоленнача советски журналистий хиначаи аййилахьчан профессех, кепайоазонаш дешарешцарча цар йукхамах, Советски Союза лоэзнена дехьа газета корреспондентехашт беча болхах лаьца долча киноленташ.

Фильма эшаро тIеро ыступленеш ю Мариэтта Шагинян, Татьяна Тэсс, Анатолий Аграновский а цана бакча цIи хезачена матабочена публицисташ, художника Ефимов Борис, дукха ха доацаш шоЙ 50 шу дизар белгалдаьккхача дина доархIаш дешча газета редакцеши мешечлаг членаша.

Фильма оригинальни оценарий язьйий Меллев Дмитре, режиссер — Рычков Борис, оператор Даньшин Николай, композитор Г. Савельев.

(АПН).

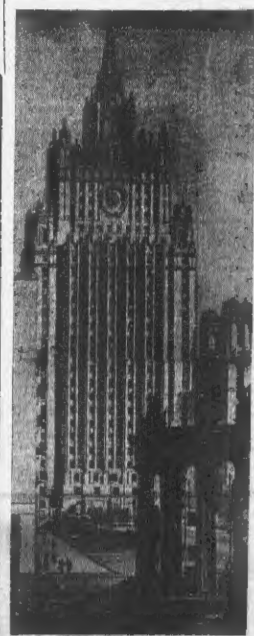

В. Неполай. «МИД». ТАСС фотохроника.

Вежарий мехкий Iилмаи техникаи кердадараш

Электронни невролог

ВАРШАВА. (АПН — Интерпресс). Иштта цIи яккха йиш я лаьрхIа аьча АНОПС яхаш счетно-вычислительни машинах. Цо новкъостал ду биомедицински тохкамаш, цар закъе сага нервни системана мышцашта биоэлектрически анализ еш бараш. ХIама лорийи биологийи торо а къьыеча аппаратурах пайда а ийбеш хьалха дика лелаьча методолши йоаа хала йола зийкача организма системаш зе. Салоаааши мышцаш пIавхха хьунши худа новкъарленаш на дуййташ ют машино, хIаьта из тохкамаш деш сертава боккхача лоархIаме в да.

АНОПС-а лабораторни модель вIаштIехьа а яьккха хьалий Варшавски политехнически института математически машинаш яра кафедре. Из хиштаЙ хьажа тохкамаш даьд экспериментальни биологе институте а Медицински института неврологически психиатрически клиникашка а. ХIаналехьа а зика хIамаш дуденнаЙ цунца.

Счетни машино металлургашта новкъостал ду

ПРАГА. (АПН — Прагопресс). Кунчицашкарча Климент Готвальда цIерагIча металлургически заводе «КДФ-7» яха автоматически счетни машина оттаергйолаш я. Цо аттача доаккхаргда цхьайолча металлургически процессашта култалделга, масала, томильни гIунний участкех заготовочни стана тIеи. хIаьта завода планаш уттаеш экономисташта дика гIулакхаш в деогдла цо.

ХIана предприяте болхлой чехословацки аьшка Iилма-тохкама института болхлоша цхьана чоалханера производственни ситуацеш счетни машина эггара нокагIа тоекалъергйола хьалаш Iочаеш ба. «КДФ-7» ер шу йистелоаллаш болх бе йолалургхилар дерхI.

ХIама мукх ца юнйта синтетика

БУДАПЕШТ. (АПН — МТИ). Ваача-йоккхача химически промышленноста Веспремски Iилма-тохкама института болхлоша из маькала а йоалаш чакхьаьхай полиуретанопи лакапара антикоррозийни опыташ. Цу синтетически материало бокъвла а башха хьахьекхал из хIама мукх ца юнйташ лораелга. Кислотнин газовни атмосферашa толкаш тIахьехха полиуретан. Цудукьа из химически предприятешка резервуараш, тубаш, производственни оборудовани мукх ца юнйташ лорара царна из хьехха мегаргья.

Дахьа тохкамашта хьахьекхал 120—150 микрон сомал а долаш хьекхача синтетически лакхо из хьехха хIама мукх ца юнйташ цхьа-шии шера мукха а лораелга. къаьвача тайпаех йола хьехха материалаш цу хьалашка 3—4 бутт мара ца боаккхаш тIехачу оттиге.

Мехкдаьттах яь белок

СОФИЯ. (АПН — БТА). Шин шера чухьа тохкамаш даьр бахьан долаш химически промышленноста софийски Института Iилчахой вIаштIехьадьиннад Плевана юххерча йолнолыбинковски мехкдаьтта доаллача моттигерча мехкдаьттах белок йоаккхилга. Цу мехкдаьттах дерттIарча парафиний 23—25 процент доал. ХIаэзалца цу гIулакха пайда ийбаьча кхыча сортех йоалдачул шоаза дукхагIа я из. Хьаньча белково-витаминни концентратах дукха аминокислоташ доаж. Царех за цунах доалла хьайбаш дикагIа легIаухийта лошш кхар а. Концентратах дукха йоаха B_1, B_2, PP, B_6, B_{12} яха а кIыйола а витаминаш.

Цу институте хьабаьб духхьашхара ноцел — искусственни кIиза ше стерилизаци и меоли а. Цун химически чулоацам укха хола цIий сонатулуш ба. Иштта дукха а хьабе белахургба ноцел.

(АПН).

МТАЦМИНДА ТIАРА ТЕЛЕБАШНЯ

Тахан ду бульдозераша. Моторашт угI. ЦаI доккхаче тIехьа йолаш тIаух самосвалаш. Тбилисски телецентр юхаерга а юькха, дикагIа кийчъеш латт.

Йолаш йола телебашня хIалайоьла а «кхоархIаца» шиЙ доклабаз. Къаьна башня 180 метр лекха я, хIаьта хIана Мтацминда хьача лекхача уллеча шерена ва яьлаьеш латтар 271 метр лекха хургья.

Тбилисски телебашня проект оттаьай Ерманхьоюзи «Проектстальконструкцие института Киевски отделени болхлоша. Из кийчьерга хIаденнад Бабушкина цIерагIча Днепропетровски металлоконструкцей заводага. Хьалбеча гIирсе масштабаш мишта хара кхачам бе цхьан цифра цIи хьахкача: башня кийчъерга 1.300 тонн метал доьххитаргда. ШиЙ конструкцега диллача Тбилисски телебашня Москвехча Останкинскичунгара хIабайккхача Советски Союзе эггара йоккхагIвар хургья. Из хьалкхоаб шин опоро.

Цун гIоеи диаметрах 3,6 метр хургья. Цунна чуттахьа мукх кхухьаш пассажирски ца лифт кийчъергья. 60 метр лекхал йолча шоаза вIаштIерадь цIенош хургда, цар чу оттаергья телепрограммаш хьийкийтара а хIазанийтара а йола аппаратура. 154 метр лекхал йолча хургья дециметраш йола телгIеш ухийтача телевизиони передатчиках иштта лаьрхIа шоаза вIаштIаргьяаь помещении. Цу гIулакха лаьрхIа а укI ХIанз Тбилисски телевидени программе я. Тбилисски телецентр юха эрга а юькха, кийчьчул тIехьагIа Грузе телевидениега хьежарий торо хургья басеш дайна телевиденига хьажа, хIаьта дIора йодаш лана программаш дукхагIа а хулийтаргья. Москвен а дукхача кхьча телецентрий а программашка хьажа йиш хургья.

«Тбилисски телебашня, — язду республикански «Заря Востока» яхача газето, — гаттаро чоалхама гIирсий комплекс я. Цунна юкъе хургья 120 метр йола антенний система. Антеннаш торо хулийтаргья эфире йиш, цул тIехьагIа барх] а радиовещанеи телевизиони программаши дIателар.

(АПН).

ВIаьшерра репортажаш — «Яара хьихар ду Европа»

Виц а валанза безама наьха дегашка латт тIехьа Коммунистически партии Советски пачхьалкхени деятель, боккъала башха, мысли литератор хинна Луначарский Анатолий Васильевич. Дукха а йола цо йита литературии тIехьала хIана а йиза дьгуйьзи кепатохийнан я. ХIана а «кхоанена журналист, таза репортер малхлара вокхаиц Луначарский». Цун творчески вахаро из аьгIуа дIайовзий дукха ле йоацаш. ара дьяьнача «Ядара хьихар ду Европа» хьажа сборник. Из ара йийцад «Международные отношения» яхача издательства. Книжкана юкъе яхай Луначарский Францен Швейцарен хиннача 1914, 1915, 1916 шерашка цо язъяь 29 корреспонденци, очерк, репортаж. Авторо уж ерригаш а «Киевская мысль», «День» яхача газеташка язьйийта хиннай. Из цу хана Францера цар корреспондент хиннав. Хьалхарча дунен тIема событий хьакъьехьа уж зарисовкаш хIана мера цхьана вIашагIа а теха, ше кхьа, книжка а дай арахийца.

ХIаьта уж событеш хиннача хенахьа деза ах бIаь шу дIадаьнедела а кхьерьнена пачхьалкхе цензура тIагIорташ хилар йоаьна долаш. Луначарски ше а мулIарал деш махиллара, цу хенa долла а хIама ийна ма хатта ядо, цунга йиш хинниЙоацадоьел, а цу шераш кара цун корреспонденцеш тахан а тIехьа чIоагIа таркам тIагIойа хьалу. Луначарски репортажаш чулоац тIема хьаккалица а моргагIча саатлица ца политически деятелашта, баьлгара йодорехьа дахь къамаьлаш, Парижа, Гавра, Бордон, Сент-Андраса, кхьча городий вахаре сурташ. Къаьста а бекъдолча тайпара а хьаьъ уж зарисовкаш хIама зуеш волча доккха хьарьан денна, хIама дуз тIа хеела хоача саго ду гешел а дайни юкъа а.

(АПН).

ХАОТТАМ

Укх деношка Къилбаседа-Кавказе цхьайолча моттигашка 4 — 8 градус йIехалга кхаччалца температура лоалъенна. ВаЙ республика цхьайолча лоаман районашка лоа диллад. Къилбаседагаьларе вай мехка ультра-полярни шийла мукх бале бекъаш долаш из. ХIанзчул тIехьагIа из тийна шийла а отташ йоахчи хургья.

Тахан республикане Грозне мехкаш а йолаш гIийла мукх а хьихаш хургья. Йовхи хургья. Грозне 18 — 20 республика 15 — 20 градус йIовхал латтаргья. Кхоаннен лоамнен республике цхьайолча моттигашка могагахьа догIа а долхаш да а къувлаш хила тарлу. Буьйсанна 7 — 12 градус дийнахьа 13 — 18 градус йIовхал хила мег.

Метеостанция.

Редактор М. К. ЛЬЯНОВ

РЕДАКЦЕ АДРЕС: г. Грозный Ленина улица, 11 (3-гIа этаж). Телефонаш: редактора — 5-44-88; редактора зам. 5-39-11; бехктокхама секретаре — 5-34-38; партийни вахарa, культурaн, промышленносте отделий — 3-42-30; юрта боахаме, письмой отделий — 5-42-28.

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Грозный ул. Ленина, 11 (3-й этаж). Телефоны: редактора — 5-44-88; зам. редактора — 5-39-11; ответственного секретаря — 5-34-38; отделов партийной жизни, культуры, промышленности — 3-42-30; отдела сельского хозяйства и писем — 5-42-28.

«Грозненский рабочий» [illegible] зельтах типографе. Революцин проспект 7/84.

Типография из-во «Грозненский рабочий», проспект Революции 7/84.

СФ05175. Заказ № 2809.